

IZVJEŠTAJ

o sprovedenoj javnoj raspravi o tekstu Nacrta zakona o zaštiti od jonizujućih zračenja, radijacionoj i nuklearnoj sigurnosti i bezbjednosti

U skladu sa Uredbom o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija, imajući u vidu kompleksnost materije koja se ovim zakonom uređuje Ministarstvo održivog razvoja i turizma je 26. februara 2018. godine organizovalo okrugli sto radi konsultovanja zainteresovane javnosti u vezi izrade nacrta novog Zakona o zaštiti od jonizujućeg zračenja, radijacionoj i nuklearnoj sigurnosti i bezbjednosti koji je podržan u okviru Programa za nuklearnu sigurnost i zaštitu od zračenja IPA 2014 projekta „Dalje jačanje nuklearnih regulatornih tijela Albanije, Makedonije, Bosne i Hercegovine, Srbije, Kosova i Crne Gore“. Okruglom stolu prisustvovali su predstavnici zainteresovane javnosti iz relevantnih državnih ustanova, predstavnici korisnika i tehničkih servisa, nevladinih organizacija i medija, kao i predstavnici Konzorcijuma ENCO koji sprovodi projekat i predstavnici regulatornih tijela Bosne i Hercegovine i Makedonije, koji su dali svoj doprinos diskusiji.

U skladu sa Uredbom o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija („Službeni list CG“, broj 041/18), Ministarstvo održivog razvoja i turizma je dana 28. marta 2019. godine Javnim pozivom obavijestilo zainteresovanu javnost da je pokrenulo postupak javne rasprave o Nacrtu zakona o zaštiti od jonizujućih zračenja, radijacionoj i nuklearnoj sigurnosti i bezbjednosti. Javna rasprava je trajala do 7. maja 2019. godine (40 dana).

Sadržaj Programa javne rasprave je obuhvatio:

- postavljanje Nacrta zakona o zaštiti od jonizujućih zračenja, radijacionoj i nuklearnoj sigurnosti i bezbjednosti na portal e-Uprave i internet stranicu Ministarstva održivog razvoja i turizma <http://www.mrt.gov.me/vijesti/197713/Javna-rasprava-o-Nacrtu-zakona-o-zastiti-od-jonizujucih-zracenja-radijacionoj-i-nuklearnoj-sigurnosti-i-bezbjednosti.html>
- organizovanje okruglog stola, koji je održan 25. aprila 2019. godine u saradnji sa Privrednom komorom Crne Gore
- organizovanje javne tribine koja je održana 6. maja 2019. godine u Ministarstvu održivog razvoja i turizma.

Ministarstvo održivog razvoja i turizma je Nacrt zakona o zaštiti od jonizujućih zračenja, radijacionoj i nuklearnoj sigurnosti i bezbjednosti uputilo i nevladinim organizacijama koje se bave zaštitom životne sredine i Aarhus centrima radi: upoznavanja sa istim, učestvovanja u javnoj raspravi i na događajima koji su ovom prilikom organizovani.

Ovim putem, Ministarstvo održivog razvoja i turizma je uputilo poziv građanima, stručnim i naučnim institucijama, državnim organima, strukovnim udruženjima, nevladinim organizacijama, medijima i drugim zainteresovanim organizacijama i zajednicama da se uključe u javnu raspravu i daju svoje prijedloge, primjedbe i sugestije na tekst Nacrta zakona o zaštiti od jonizujućih zračenja, radijacionoj i nuklearnoj sigurnosti i bezbjednosti.

Potrebno je istaći i da je Ministarstvo održivog razvoja i turizma dana 7. juna 2018. godine, na osnovu člana 9 Uredbe o načinu i postupku ostvarivanja saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija („Službeni list CG“ br. 7/12), objavilo Javni poziv nevladinim organizacijama za predlaganje kandidata u sastav Radne grupe za izradu Nacrta zakona o

zaštiti od jonizujućih zračenja, radijacionoj i nuklearnoj sigurnosti i bezbjednosti. Po pomenutom Javnom pozivu nevladinim organizacijama za predlaganje kandidata u sastav Radne grupe za izradu Nacrta zakona o zaštiti od jonizujućih zračenja, radijacionoj i nuklearnoj sigurnosti i bezbjednosti., broj 112-1903/2 od 7. juna 2018. godine, u naznačenom roku, nije se prijavila nijedna nevladina organizacija.

U toku četrdesetodnevne javne rasprave o tekstu Nacrta zakona o zaštiti od jonizujućih zračenja, radijacionoj i nuklearnoj sigurnosti i bezbjednosti, 25. aprila 2019. godine u saradnji sa Privrednom komorom Crne Gore organizovan je okrugli sto u prostorijama Privredne komore. U ime Privredne komore Crne Gore okrugli sto je otvorio Danilo Gvozdenović, potpredsjednik Privredne komore Crne Gore.

U ime Ministarstva održivog razvoja i turizma, u svojstvu predlagača, učestvovala su:

- Ivana Vojinović, generalna direktorica Direktorata za životnu sredinu;
- Tamara Đurović, rukovoditeljka Direkcije za zaštitu vazduha i zaštitu od buke u životnoj sredini;
- Nataša Bjelica, samostalna savjetnica u Direktoratu za životnu sredinu,
- Slavica Braunović, samostalna savjetnica u Direktoratu za životnu sredinu i
- Maja Raičević, samostalna savjetnica u Direktoratu za životnu sredinu.

Potpredsjednik Komore gđin Gvozdenović, je istakao kvalitetnu i sve intenzivniju saradnju sa resornim ministarstvom u oblasti životne sredine koja proizilazi iz brojnih obaveza u procesu evropskih integracija, odnosno zatvaranja kompleksnog i zahtjevnog pregovaračkog poglavlja 27.

Gđin Gvozdenović je naglasio da je zaštita od jonizujućih zračenja i radijaciona sigurnost u Crnoj Gori uređena je Zakonom donijetim 2009, sa 17 podzakonskih akata, Strategijom zaštite od jonizujućih zračenja, radijacione sigurnosti i upravljanja radioaktivnim otpadom za period 2017-2021. godine sa Akcionim planom, te Programom zaštite od radona s Akcionim planom za 2019-2023. godinu.

U okviru uvodne riječi, gđa Vojinović je pozdravila prisutne, izrazila zahvalnost za zainteresovanost za učestvovanje u izradi Nacrta zakona o zaštiti od jonizujućih zračenja, radijacionoj i nuklearnoj sigurnosti i bezbjednosti. Gđa Vojinović je naglasila da je razlog za donošenje novog Zakona o zaštiti od jonizujućeg zračenja, radijacionoj i nuklearnoj sigurnosti i bezbjednosti prije svega taj što postojeći Zakon nije usklađen sa postojećom pravnom tekovinom Evropske unije, potvrđenim međunarodno-pravnim instrumentima, standardima i smjernicama Međunarodne agencije za atomsku energiju i Međunarodne komisije za zaštitu od jonizujućih zračenja, koji su se u periodu od donošenja zakona, odnosno od 2009. godine, do danas značajno promijenile. Osim toga, primjena postojećeg Zakona u praksi pokazala je brojne nedostatke.

Novim Zakonom se dakle, rekla je gđa Vojinović, ispravljaju nedostaci postojećeg, vrši se transpozicija 12 Direktiva Savjeta Evropske unije, kao i jedna Odluka i jedna Uredba Evropske komisije. Osim toga Crna Gora je strana ugovornica 26 međunarodno-pravnih instrumenata, čije se pojedine odredbe takođe transponuju u okviru ovog Zakona. Osim toga, gđa Vojinović je naglasila da su razlozi za organizovanje posebnog Okruglog stola u Privrednoj komori Crne Gore, u okviru javne rasprave, ti što se normama novog Zakona propisuje značajan broj budućih obaveza privrednika Crne Gore, kao i da se privrednicima saopšti da se zbog kompleksnosti obaveza koje novi Zakon nameće, a koje su samo minimalni uslovi na koje nas obavezuju transponovane Direktive, period od tri godine neophodan, ne samo za donošenje podzakonskih akata koji će omogućiti implementaciju istog (ukupno 111 pravnih osnova za

donošenja podzakonskih akata), nego da je to i period koji je potreban privrednim subjektima da se pripreme na način da ispune sve obaveze koje ovaj Zakon za njih predviđa.

Gđa Tamara Đurović je održala prezentaciju na kojoj je detaljno informisala privredne subjekte o sadržaju Nacrta zakona o zaštiti od jonizujućih zračenja, radijacionoj i nuklearnoj sigurnosti i bezbjednosti, pravima i obavezama privrednih subjekata koje proizilaze iz istog.

Na Okruglom stolu učešće su uzeli predstavnici sljedećih privrednih subjekata: Vodovod i kanalizacija Budva, Vodovod i kanalizacija Kotor, Komunalno preduzeće Kotor, ETG grupa, Institut za crnu metalurgiju A.D. Nikšić, D.O.O., Centar za ekotoksikološka ispitivanja, Ramel Nikšić, Čelebić D.O.O., Kombinat aluminijuma Podgorica, Centar za speleologiju i zaštitu krša, Ministarstvo ekonomije, WEG Kolektor, Božja voda D.O.O.

Nakon održane prezentacije u diskusiji su intenzivno učestvovali: Nataša Bjelica, Slavica Braunović, Maja Raičević, samostalne savjetnice u Direktoratu za životnu sredinu, Tomislav Anđelić i Nikola Svrkota predstavnici D.O.O., Centar za ekotoksikološka ispitivanja, Marica Sarić i Mladen Mirković iz Instituta za crnu metalurgiju A.D. Nikšić, i predstavnici vodovodnih, kanalizacionih i komunalnih preduzeća.

Predstavnici vodovodnih preduzeća su naročito bili zainteresovani u vezi svojih obaveza koje bi se odnosile na ispitivanje vode za piće na radioaktivnost. Tom prilikom je pojašnjeno da se obaveze ovih preduzeća u odnosu na proizvođače flaširane vode za piće značajno razlikuju u smislu da se nacionalnim programom monitoringa, koji se u Crnoj Gori sprovodi od 1998. godine, osigurava ispitivanje na radioaktivnost vode za piće koja se gradskim vodovodima doprema do krajnjih potrošača, dok su proizvođači flaširane vode za piće dužni da prije flaširanja vode osiguraju njenu kontrolu na radioaktivnost o čemu sami snose troškove. Sa aspekta zaštite od radona zaposleni u vodovodnim preduzećima biće u obavezi da izvrše mjerenja na tim mjestima. Takođe je naglašeno da se u Crnoj Gori može distribuirati samo ona flaširana voda za piće koja je praćena izvještajem o sprovedenoj analizi na radioaktivnost.

Osim Okruglog stola u Privrednoj komori Crne Gore, organizovana je javna tribina, dana 6. maja 2019. godine u Ministarstvu održivog razvoja i turizma.

U ime Ministarstva održivog razvoja i turizma, u svojstvu predlagača, učestvovale su:

- Ivana Vojinović, generalna direktorica Direktorata za životnu sredinu;
- Tamara Đurović, rukovoditeljka Direkcije za zaštitu vazduha i zaštitu od buke u životnoj sredini;
- Nataša Bjelica, samostalna savjetnica u Direktoratu za životnu sredinu,
- Slavica Braunović, samostalna savjetnica u Direktoratu za životnu sredinu i
- Maja Raičević, samostalna savjetnica u Direktoratu za životnu sredinu.

Gđa Vojinović je u uvodnoj riječi istakla da se ovim zakonom uređuju aktivnosti i djelatnosti koje se tiču zaštite života i zdravlja ljudi i životne sredine od štetnog dejstva jonizujućih zračenja, uključujući planirane, postojeće i vanredne situacije izlaganja koje uključuju rizik od izlaganja jonizujućem zračenju, promet izvora jonizujućeg zračenja i nuklearnih materijala; upravljanje radioaktivnim otpadom; sprovođenje obaveza koje proizilaze iz potvrđenih međunarodno-pravnih instrumenata, kao i druga pitanja od značaja za radijacionu i nuklearnu sigurnost i bezbjednost i zaštitu od jonizujućih zračenja. Osim toga gđa Vojinović je istakla da se Zakonom definišu zabrane izgradnje: postrojenja za obogaćivanje urana, postrojenja za proizvodnju nuklearnog goriva, nuklearnih elektrana, postrojenja za preradu istrošenog goriva, istraživačkih reaktora, skladišta istrošenog goriva i sa njima povezanim skladištima radioaktivnog otpada na istoj lokaciji.

Naglasila je takođe da su definisane nadležnosti nadležnih organa za zaštitu od jonizujućih zračenja, radijacionu i nuklearnu sigurnost i bezbjednost, kao i strategije, programi, planovi i izvještaji koji treba da se izrade radi obezbjeđivanja uslova za sprovođenje politike i mjera zaštite u oblasti radijacione i nuklearne sigurnosti i bezbjednosti i zaštite od jonizujućih zračenja. Uređuje se pripremljenost i odgovor na vanrednu situaciju u vezi sa praksama ili nepredviđenim događajima koji se mogu dogoditi na teritoriji Crne Gore ili van nje, a uređena je i klasifikacija izvora jonizujućih zračenja i nuklearnih materijala i dati su opšti uslovi za otvorene i zatvorene radioaktivne izvore i uređaje koji proizvode jonizujuća zračenja. Gđa Vojinović je posebno istakla da su neopravdane djelatnosti i/ili aktivnosti zabranjene, dok opravdane djelatnosti podliježu, shodno dokazima koji se dostavljaju u procesu prijavljivanja svake djelatnosti i/ili aktivnosti, ovlašćivanju, odnosno registraciji, licenci ili odobrenju.

Na kraju uvodne riječi gđa Vojinović je naglasila da je u toku izrade novog Zakona korišćena podrška Evropske komisije tokom 2018. godine kada se izvršila provjera usklađenosti prvog nacrtu Zakona sa pravnom tekovinom Evropske unije u oblasti zaštite od jonizujućih zračenja, kao glavna aktivnost u okviru regionalnog projekta podržanog kroz pretpristupni instrument Evropske komisije IPA višekorisnički projekat "Dalje jačanje nuklearnih regulatornih tijela Albanije, Makedonije, Bosne i Hercegovine, Srbije, Kosova i Crne Gore". Ocjena nacrtu Zakona data je u Izvještaju Evropske komisije. Tokom ovog projekta održano je više sastanaka predstavnika nadležnih institucija Crne Gore sa predstavnicima ekspertske misije Evropske komisije.

Nakon uvodnog izlaganja Tamara Đurović je predstavila strukturu Nacrta zakona.

Na javnoj tribini održanoj u ministarstvu održivog razvoja i turizma osim predstavnika Ministarstva učešće su uzeli i predstavnici Kliničkog centra Crne Gore, D.O.O., Centar za ekotoksikološka ispitivanja, Agencije za zaštitu prirode i životne sredine, Uprave za inspeksijske poslove, Instituta za crnu metalurgiju, Prirodno-matematičkog fakulteta.

Na tribini je, između ostalog, pokrenuto pitanje o prelaznim odredbama za postojeće nosioce ovlašćenja u skladu sa važećim zakonom i rokom u kojem su obavezni da se prilagode novim obavezama.

Foto dokumentacija sa održanih okruglih stolova i javne tribine

Okrugli sto - konsultovanje zainteresovane javnosti u vezi izrade nacrtu Zakona o zaštiti od jonizujućeg zračenja, radijacionoj i nuklearnoj sigurnosti i bezbjednosti, 26. februar 2018. godine

Okrugli sto u saradnji sa Privrednom komorom Crne Gore na kojem je predstavljen nacrt Zakona o zaštiti od jonizujućeg zračenja, radijacionoj i nuklearnoj sigurnosti i bezbjednosti, 25. april 2019. godine

Javna tribina 6. maja 2019. godine o nacrtu Zakona o zaštiti od jonizujućeg zračenja, radijacionoj i nuklearnoj sigurnosti i bezbjednosti u Ministarstvu održivog razvoja i turizma, 6. maja 2019. godine

DOSTAVLJENI KOMENTARI, MIŠLJENJA, PRIMJEDBE I SUGESTIJE

Ministarstvu održivog razvoja i turizma su, tokom četrdesetodnevne javne rasprave, **dostavljeni komentari, mišljenja, primjedbe i sugestije u pisanoj i elektronskoj formi.**

Zainteresovani subjekti koji su dostavili komentare, mišljenja, primjedbe i sugestije na tekst Nacrta zakona o zaštiti od jonizujućih zračenja, radijacionoj i nuklearnoj sigurnosti i bezbjednosti su:

- 1) Prirodno-matematički fakultet, 12 primjedaba;
- 2) D.O.O. „Centar za ekotoksikološka ispitivanja“ i Unija poslodavaca Crne Gore - Podgorica 12 primjedaba;
- 3) Institut za crnu metalurgiju A.D. Nikšić – 4 primjedbe;
- 4) Agencija za zaštitu prirode i životne sredine, 52 primjedbe;
- 5) Ministarstvo unutrašnjih poslova, 15 primjedaba;
- 6) Uprava za inspekcijske poslove, 27 primjedba i 1 komentar;
- 7) Uprava carina Crne Gore, 6 primjedaba i 1 komentar;
- 8) Zajednica opština i Opština Tivat, 2 primjedbe;

Napomena: Kako su predstavnici DOO „Centar za ekotoksikološka ispitivanja“ - Podgorica ujedno bili predstavnici Unije poslodavaca Crne Gore to su pristigle primjedbe uračunate kao primjedbe od obje institucije. Na isti način su uračunate primjedbe predstavnice Opštine Tivat, koja je imenova predstavnicu Zajednice opština u Radnoj grupi koja je radila na izradi nacrtu zakona.

Od navedenih zainteresovanih subjekata ukupno je dostavljeno **130 primjedaba i 2 komentara**, od čega je **prihvaćeno 35, djelimično je prihvaćeno 29 i nije prihvaćeno 66 primjedaba**.

PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET

Predstavnicu Prirodno-matematičkog fakulteta prof. dr Nevenka Antović u svojstvu članice Radne grupe dostavila je **12 primjedaba** od kojih je **prihvaćeno 4, djelimično prihvaćeno 4, a nije prihvaćeno 4 primjedbe**.

1. Primjedba 1

Član 2 primijeniti tako da sadrži prve tri alineje tako da glasi

„Ovaj zakon ne primjenjuje se na:

- 1) izlaganje prirodnom nivou zračenja, kao što su radionuklidi sadržani u ljudskom tijelu i kosmičko zračenje koje je uobičajeno na nivou tla;
- 2) izlaganje dijela stanovništva ili radnika kosmičkom zračenju tokom leta avionom, osim ako se ne radi o posadi aviona;
- 3) izlaganje iznad tla radionuklidima prisutnim u netaknutoj Zemljinoj kori.”.

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Brišu se alineje 5 i 6, dok se alineja 4 vezana za poslove namijenjene odbrani zemlje mijenja na način da se zakon primjenjuje na pripadnike Vojske Crne Gore samo u vanrednoj situaciji izlaganja. Članom 2 Direktive 89/391 definisano da se ista primjenjuje na sve sektore djelatnosti, kako javne tako i privatne (industrijske, poljoprivredne, privredne, administrativne, uslužne, obrazovne, kulturne, zabavne itd.), ali da se ne primjenjuje kod svojstvenih obilježja određenih specifičnih aktivnosti u sektoru državne uprave, kao što su oružane snage, ili na neke posebne aktivnosti u poslovima zaštite građana sa kojima je u direktnoj suprotnosti. Takođe, članom 2 Zakona o prevozu opasnih materija ("Službeni list Crne Gore", br. 033/14, 013/18) uređeno je da se odredbe ovog zakona ne primjenjuju na prevoz opasnih materija prevoznim sredstvima Vojske Crne Gore, kao i vojnih snaga drugih država i organizacija koje, u skladu sa posebnim međunarodnim ugovorima, koriste saobraćajnu infrastrukturu u Crnoj Gori. Imajući u vidu navedeno ovaj dio primjedbe se ne može prihvatiti.

Alineja 7 se ne mijenja dok se alineja 8 mijenja na način što se briše riječ uvoz istrošenog goriva jer je isti nacrtom zakona zabranjen. Na izvoz istrošenog goriva se ne primjenjuje jer ga Crna Gora nema, a pravila pošiljki istih su tako stroga da Crna Gora ne može doći u situaciju da ga posjeduje na bilo koji način.

Vezano za pitanje svemirskih letjelica zbog obavezne transpozicije Direktive Savjeta 59/2013 o osnovnim sigurnosnim standardima za oblast zaštite od jonizujućih zračenja, prihvaćeno je da se briše iz alineje 2 i da se kao izuzeće doda nova alineja koja propisuje da se zakon ne primjenjuje na izlaganje pojedinca iz stanovništva ili zaposlenih kosmičkom zračenju tokom leta svemirskim letjelicama, dok Crna Gora ne donese odluku da će započeti sa učestvovanjem u svemirskim programima.

2. Primjedba 2

Član 8 nacrtu Zakona (Značenje izraza) postaje član 4, a član 4 nacrtu Zakona (Principi zaštite od jonizujućeg zračenja) postaje član 5. Član 8 nacrtu Zakona (Značenje izraza) vratiti radnoj grupi na ozbiljnu reviziju, tj. ponovnu izradu.

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Prvi dio primjedbe se ne može prihvatiti zbog nomotehničkih pravila pisanja propisa koja nalažu da se prvo navodi značenje izraza pa principi.

Drugi dio primjedbe se prihvata. Na odvojenom sastanku sa predstavnicima Radne grupe prodiskutovane su i izmijenje pojedine definicije.

Definicija akcelerator ostaje nepromijenjena i napravljena je spona sa definicijom „izvori jonizujućih zračenja“ koja je dopunjena riječju akcelerator. Sugestija za brisanje/mij enje definicija dozvola i ovlašćenja se ne može prihvatiti jer je na taj način razdvojen sistem izdavanja ovlašćenja za krajnje korisnike (ovlašćenja- registracija, licenca, odobrenje) i sistem ovlašćivanja lica koja vrše stručne poslove (dozvole).

Definicija deterministički efekti se ne može brisati jer je vezana za reakciju tkiva koja se definiše kod vanrednih situacija izlaganja. Definicija fisioni materijal se briše, kao nepotrebna u ovom trenutku a definicija nuklearnog materijala se mijenja tako da umjesto riječi „specijalni fisioni materijal“ piše „specijalni fisibilni materijal“.

Definicija za apsorbovanu dozu se dopunjava na način da doza predstavlja dozu usrednjenu po organu ili tkivu.

Definicija za prirodne radionuklide se koriguje na način da je redosljed navođenja radionuklida izmijenjen, tako da se produkti raspada ne odnose na kalijum.

Definicija „izlaganje radonu“ se mijenja na način što se riječ „proizvodima“ zamjenjuje riječju „produktima“. Definicija jon se briše. Definicija „šteta po zdravlje“ se mijenja na način da se riječ „genetički“ zamjenjuje riječju „genetski“.

3. Primjedba 3

U nacrtu Zakona potrebno je razmotriti još neke definicije ili izraze koji su sinonimi, a treba ih jednobrazno koristiti.

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata. U obrazloženju je dat detaljan osvrt na primjedbe u ovom dijelu.

Obrazloženje: U tekstu nacrtu zakona riječi „brzina doze“ se zamjenjuju riječima „jačina doze“.

Izraz „neprekidno mjerenje jačine ambijentalne ekvivalentne doze“ se mijenja i glasi „neprekidno mjerenje jačine ambijentalnog ekvivalenta doze“. Sugestija da se koristi izrazi ili radijacioni ili radiološki se ne može u potpunosti prihvatiti jer i Direktiva Savjeta 59/2013 koristi oba izraza. Riječ radiološki se uglavnom koristi kao prefiks uz medicinske aktivnosti a radijacioni za ostale. Umjesto izraza „lična dozimetrija“ sada se koristi „lična doza“, dok se umjesto riječi „pismeno“ koristi riječ „pisano“. Takođe, izraz jonizujući detektor dima se mijenja tako što se riječ „jonizujući“ briše ispred riječi „detektor“.

4. Primjedba 4

Razmotriti reviziju i izmještanje na odgovarajuća mjesta članova nacrtu Zakona: 5 (Gradirani pristup) – 7 (Principi upravljanja radioaktivnim otpadom).

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Primjedba se ne može prihvatiti zbog nomotehničkih pravila pisanja propisa koja nalažu da se principi pišu u prvom poglavlju nacrtu propisa, na jednom mjestu.

5. Primjedba 5

U članu 10 (Zabrane za rad sa izvorima jonizujućih zračenja) stav 2 se mijenja i glasi „Zabranjuju se posebno odobrena izlaganja za: fizička lica mlađa od 18 godina života, obučavana lica (praktikante), studente, trudnice i dojilje.”

Odgovor: Primjedba se prihvata. Stav je izmijenjen na način što se umjesto riječi „praktikanti i studenti“ koristi izraz „lica na školovanju“ zbog definicije koja je data u nacrtu Zakona.

6. Primjedba 6

Razmotriti izmjenu redosljeda članova 13-16 u nacrtu Zakona jer nadležnosti organa bi trebalo da budu date po redosljedu kako su ti organi navedeni u članu 12.

Odgovor: Primjedba se prihvata. Korekcija je izvršena.

7. Primjedba 7

U članu 24, stav 6, riječ „snosi” zamijeniti sa riječju „obezbjeduje”. U pitanju su sredstva, pa je logičnije da ih obezbjeđuje (u datom slučaju) podnosilac zahtjeva. U ostatku nacrtu Zakona, u istim i sličnim situacijama, koristi se termin „obezbjeduje”.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata. U pitanju su nomotehnička pravila koja će se još jednom provjeriti za vrijeme rada sa Sekretarijatom za zakonodavstvo.

8. Primjedba 8

Dio VI. Regulatorne aktivnosti (prijavljivanje, registracija, licenca, odobrenje) redukovati u značajnoj mjeri. Detaljna uputstva, zahtjevi, uslovi i sl. treba da budu predmet pravilnika, te ih u obimu objašnjenja treba skratiti u samom zakonu. Tim prije što se u svim članovima ionako najavljuje da Ministarstvo propisuje načine kategorizacije, klasifikacije, vođenja evidencije, vrste djelatnosti/aktivnosti, obrasce formulara, itd. Ovo se posebno odnosi na licenciranje i uslove za izdavanje različitih licenci i odobrenja. Zbog ovog predloga, ovdje neće biti navedene primjedbe i sugestije u vezi sa tim članovima u nacrtu Zakona.

Odgovor: Primjedba se u ovom trenutku djelimično prihvata.

Obrazloženje: Uobičajena praksa je da se zbog preciznosti razrade sve obaveze za pravna lica, preduzetnike i druga pravna lica pa su s tim u vezi razrađene registracija, licence, odobrenja i dozvole. Konačna odluka o navođenju dokumentacije ili pisanja iste u okviru pravilnika biće predmet daljeg rada sa kolegama iz Sekretarijata za zakonodavstvo.

9. Primjedba 9

Jednako, i u skladu sa definicijom u Direktivi Savjeta EU 2013/59/EURATOM, definisati i tretirati „stručnjake” – za zaštitu od jonizujućih zračenja i za medicinsku fiziku (tj. iz oblasti medicinske fizike).

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: S obzirom da je stručnjak za medicinsku fiziku u radioterapiji uključen u svakodnevnu individualnu radiološku proceduru, u nuklearnoj medicini u svakodnevnim pripremama procedura i protokola koje se direktno primjenjuju na pacijenta, stručnjak za medicinsku fiziku mora biti fizičko lice koje je zaposleno kod nosioca ovlaštenja. Takođe, stručnjak za medicinsku fiziku je takođe uključen u svakodnevno pripremanje i sprovođenje medicinsko radioloških procedura koji uključuju optimizaciju i primjenu Programa osiguranja i kontrole kvaliteta QA/QC. Kako je to obaveza, odnosno posao tog fizičkog lica, njegove dužnosti date su u zakonu, kako nalažu nomotehnička pravila.

Stručnjak za zaštitu od jonizujućih zračenja može biti privredno društvo, preduzetnik ili drugo pravno lice ukoliko ispuni uslove u skladu sa ovim zakonom, na način kako se i sada definiše, s novinom da te poslove može obavljati i strano pravno lice ukoliko ispuni uslove ovog zakona. Opis poslova ostalih stručnjaka koje Zakon predviđa biće predmet posebnog pravilnika, uz propisivanje uslova u pogledu kadra, opreme i prostora, opisa poslova, vrste poslova i načina vršenja tih poslova. I u jednom i drugom slučaju Komisija će provjeravati ispunjenost uslova na osnovu čijeg mišljenja će Agencija za zaštitu prirode i životne sredine izdavati dozvole u skladu sa nacrtom zakona.

Odgovor obrazložen na sastanku Radne grupe.

10. Primjedba 10

Izraz „individualno praćenje” zamijeniti individualnim monitoringom – u članovima 136, 137, 138, itd. Izraz monitoring korišćen je i kod sistematskog ispitivanja radioaktivnosti – članovi 26-31.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

11. Primjedba 11

Stav 3 člana 146 u nacrtu Zakona glasi: „Ukoliko mjerenja iz stava 2 alineja 1 ovog člana pokažu da je individualna efektivna doza zaposlenih lica veća od 1 mSv i manja ili jednaka 6 mSv na godišnjem nivou, privredno društvo, drugo pravno lice ili preduzetnik iz stava 2 dužan je da: ... ”. Stav je nerazumljiv (posebno u dijelu „i manja ili jednaka 6 mSv na godišnjem nivou”) s obzirom na stavove 1 i 2 člana 146 u nacrtu Zakona.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Član 145 je jasan i obaveze se ogledaju o odnosu na primljene efektivne doze zaposlenih lica na propisanim radnim mjestima a u skladu sa članom 35 Direktive 59/2013. Član dodatno obrazložen i pojašnjen na sastanku Radne grupe.

12. Primjedba 12

U članovima 150, 151, 189 u nacrtu Zakona, izraz „otklanjanje radona” zamijeniti smanjenjem koncentracije radona. Predlog je osnovan, imajući u vidu da se radon ne može otkloniti, već se određenim mjerama i radnjama nivo njegove koncentracije aktivnosti može učiniti nižim.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

D.O.O. „CENTAR ZA EKOTOKSIKOLOŠKA ISPITIVANJA“ :

UNIJA POSLODAVACA CRNE GORE

Predstavnici D.O.O. „Centar za ekotoksikološka ispitivanja” koji istovremeno zastupaju interese Unije poslodavaca Crne Gore dostavili su **12 primjedaba** od kojih je **djelimično prihvaćeno 7, a nije prihvaćeno 5 primjedaba**.

1. Primjedba 1

Primjedba se odnosi na izuzetke od primjene, odnosno član 2. Član 3 Direktive 59/2013 nije prenešen adekvatno. Direktiva predviđa ukupno 3 izuzeća (1-3 u zakonu), dok zakon uvodi dodatna 4 (4-7 u zakonu). Uvođenje izuzetaka da se ovaj zakon ne odnosi na izvore zračenja za koje je nadležan organ uprave nadležan za nacionalnu bezbjednost i one izvore koje koristi organ državne uprave nadležan za unutrašnje poslove je prilično nejasan. Takođe, uvođenje izuzeća od primjene, koji se tiču istrošnog goriva, je nepotrebno imajući u vidu stav 3 člana 11.

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Član 3 Direktive 59/2013 je adekvatno prenijet. Nacionalnim zakonodavstvom se zadržava pravo da se urede i dodatna izuzeća ukoliko je to u nacionalnom interesu. Direktiva 391/1989 izuzima poslove namijenjene odbrani zemlje, ali imajući u vidu da je neophodno pripadnike Vojske Crne Gore zaštititi u slučaju vanredne situacije izlaganja, s tim u vezi ne izuzima se samo taj dio. Dodatno članom 2 Direktive 89/391 definisano da se isti primjenjuje na sve sektore djelatnosti, kako javne tako i privatne (industrijske, poljoprivredne, privredne, administrativne, uslužne, obrazovne, kulturne, zabavne itd.), ali da se ne primjenjuje kod svojstvenih obilježja određenih specifičnih aktivnosti u sektoru državne uprave, kao što su oružane snage, ili na neke posebne aktivnosti u poslovima zaštite građana sa kojima je u direktnoj suprotnosti. Takođe, članom 2 Zakona o prevozu opasnih materija ("Službeni list Crne Gore", br. 033/14, 013/18) uređeno je da se odredbe ovog zakona ne primjenjuju na prevoz opasnih materija prevoznim sredstvima Vojske Crne Gore, kao i vojnih snaga drugih država i organizacija koje, u skladu sa posebnim međunarodnim ugovorima, koriste saobraćajnu infrastrukturu u Crnoj Gori. Imajući u vidu navedeno ovaj dio primjedbe se ne može prihvatiti.

Prihvata se sugestija da se ne izuzima primjena zakona koja se odnosi na primjenu izvora jonizujućih zračenja od strane organa uprave nadležnog za nacionalnu bezbjednost i organa državne uprave nadležnog za unutrašnje poslove. Vezano za izuzeće koje se odnosi na istrošeno gorivo prihvata se da se briše riječ uvoz jer je uvoz istrošenog goriva zabranjen odredbama zakona, dok ostaje izuzeće za izvoz istrošenog goriva na koje se zakon ne primjenjuje. Alineja 8 se mijenja na način što se briše riječ uvoz istrošenog goriva jer je isti nacrtom zakona zabranjen. Dakle, zakon se ne primjenjuje na izvoz istrošenog goriva jer ga

Crna Gora nema, a pravila pošiljki su tako stroga da Crna Gora ne može doći u situaciju da ga posjeduje na bilo koji način.

2. Primjedba 2

U značenju izraza, član 8 definicije treba ponovo pregledati i revidirati.

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Tačka 57 člana 8 odnosi se na mjere zaštite od jonizujućih zračenja gdje se u okviru ove definicije pominju i mjere remedijacije. Prihvaćena je sugestija da se definicije razdvoje i da se definicija „mjera remedijacije“ stavi kao posebna. Izmjene su napravljene i kroz tekst nacrtu zakona. Predlog da se tačke 75 i 76 člana 8 odlaganje radioaktivnog otpada i odlaganje istrošenog goriva spoje u jednu nije prihvaćeno jer se kao takve odvojeno posmatraju kroz različite norme Nacrta zakona. Vezano za definiciju 139 stručnjaka za zaštitu od jonizujućih zračenja dopunjena je definicija na način što su uz riječi „davanja savjeta“ dodate riječi „i vršenja poslova“.

Vezano za predlog da se opiše posao stručnjaka u definiciji primjedba se ne može prihvatiti jer je suprotno nomotehničkim pravilima. Vrstu poslova, opis poslova i način vršenja poslova ovog stručnjaka propisao se posebnim pravilnikom, u okviru kojeg će biti svi poslovi pa i oni navedeni u sugestiji za definiciju. Ovakva odluka donijeta zbog nomotehničkih pravila i činjenice da se članom 82 Direktive 59/2013 uređuje dio poslova koji nijesu ograničeni samo na navedene, te stim u vezi se mora detaljno navesti vrsta poslova, njihov opis i način vršenja u poseban podzakonski akt da se ne bi došlo u situaciju da se neki od poslova izostavi greškom.

Predložena definicija za nuklearni materijal se ne može prihvatiti iz razloga što se mora preuzeti definicija iz člana XX Statuta Međunarodne agencije za atomsku energiju zbog izvještavanja na osnovu Sporazuma o zaštitnim mjerama i pratećim protokolima. Ta definicija korespondira i sa definicijama datim u međunarodno-pravnim instrumentima čija je Crna Gora strana ugovornica (CPPNM, ACPNM).

3. Primjedba 3

Primjedba se odnosi na izmjene Poglavlja IV. Predlaganje strategija i programa, odnosno da se dokumenta od primarnog značaja: strategije i programe koje donosi Vlada na predlog Ministarstva odvoje od onih planova, programa koje moraju izraditi podnosioci zahtjeva za licence.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Naime, jasno je u članovima ovog poglavlja napisano ko koji dokument donosi, shodno nomotehničkim pravilima, te se drugačije ne mogu grupisati zbog različitosti. Na primjer, Program vanrednog monitoringa radioaktivnosti donosi se i na nacionalnom nivou i na nivou nosioca ovlašćenja, što je kroz norme člana jasno napisano, ko i kojim rokovima izrađuje program.

4. Primjedba 4

Poglavlje VI. Regulatorne aktivnosti (prijavljivanje, registracija, licenca, odobrenje) se obrađuje na skoro 40 strana cjelokupnog teksta nacrtu Zakona te ga treba skratiti koliko je moguće zbog lakše implementacije. U samom naslovu poglavlja koriste se pojmovi: „Prijavljivanje, Registracija, Licenca, Odobrenje“ od kojih je samo prijavljivanje dato u članu 8 Značenje izraza. Takođe, imamo i pojmove Dozvola i Ovlašćenje pa se traži sugestijom dodatno pojašnjenje.

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Uobičajena praksa je da se zbog preciznosti razrade sve obaveze za pravna lica, preduzetnike i druga pravna lica pa su s tim u vezi razrađene registracija, licence, odobrenja i dozvole. Konačna odluka o navođenju dokumentacije ili pisanja iste u okviru pravilnika biće predmet daljeg rada sa kolegama iz Sekretarijata za zakonodavstvo radi skraćanja teksta nacrtu zakona u ovom pogledu.

Primjedba koja se odnosi na pojašnjenje značenja izraza za pojmove Dozvola i Ovlašćenje se odbija iz razloga što je precizno definisana u članu 8, dakle ne nedostaju definicije već su navedene. Radi pojašnjenja ističe se da su oba pojma uvedena da bi se napravila razlika između krajnjih korisnika koji imaju ovlašćenja (registracija, licenca, odobrenje) i lica koja vrše stručne poslove koja imaju dozvole.

5. Primjedba 5

U okviru Poglavlja VII. Upravljanje naslijeđenim radioaktivnim otpadom i istrošenim gorivom se razmatra pojam "Naslijeđenog radioaktivnog otpada", a da u članu 8 nije data definicija šta to u stvari predstavlja. Takođe, u naslovu poglavlja pominje se „istrošeno gorivo“ a kasnije u tekstu ga nema. S obzirom da Crna Gora nema naslijeđeno istrošeno gorivo predlažemo da se ono izbriše iz naslova.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Riječ naslijeđeno je prefiks riječima radioaktivnom otpadu a ne istrošenom gorivu. Nije potrebno definisati naslijeđeni radioaktivni otpad jer je jasno iz naziva. Definisan je pojam radioaktivnog otpada.

6. Primjedba 6

Predlažemo da se Poglavlje IX. Tehničke službe (ovlašćena pravna lica) i stručnjaci (eksperti) doradi, da bi bilo jasnije, odnosno da bi se zahtjevi dati u članovima ovog poglavlja mogli implementirati. To se prije svega odnosi na članove 108 i 109. Ako se govori o Tehničkim službama – Ovlašćenim pravnim licima, smatramo da bi bilo osnovno, prije svega ostalog, dati spisak stručnih poslova za koja bi pravna lica dobijala dozvolu. Takođe, uslovi za Ovlašćeno pravno lice i Stručnjaka za zaštitu od zračenja, dati u članovima 108 i 109 su veoma problematični. Naime, u zakonu treba da stoji da isti moraju imati kadar, opremu i prostor, a da će pravilnicima biti detaljnije pojašnjeno šta to zapravo znači.

U članu 8 tački 134 data je definicija službe za dozimetriju: služba za dozimetriju je privredno društvo, drugo pravno lice ili preduzetnik osposobljeno da: vrši kalibraciju, očitava i tumači mjerne rezultate, provjerava pojedinačne mjerne uređaje, mjeri radioaktivnost u ljudskom tijelu ili u biološkim uzorcima i procijenjuje dozu izloženih lica, kojem je izdata dozvola za obavljanje poslova kontrole lične dozimetrije; da bi se u članu 108 kao i u naslovu poglavlja koristio termin tehničke službe i ovlašćena pravna lica. Dakle, opet predlažemo pregledanje definicija ili korišćenje definisanih termina u zakonu adekvatno.

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Prvi dio primjedbe se ne prihvata jer nije nije dobro primijećeno prilikom davanja primjedbe da je pravni osnov u članu 108 stav 5 i članu 109 stav 6 dat za izradu podzakonskih akata kojima će se propisati kadar, prostor, oprema, vrsta poslova, opis poslova i način vršenja poslova koji će obavljati ovi stručnjaci. Drugi dio primjedbe vezan za definiciju 134 iz člana 8 se prihvata i korigovana je na način da se pomene ovlašćeno pravno lice. Takođe, korekcija je izvršena u nazivu člana 108.

7. Primjedba 7

Poglavlje X. Minimalni sigurnosni uslovi se pojavljuje bez jasne veze sa definicijama i bez jasnog objašnjenja šta je smisao ovih odredbi. Vezano je za prethodno poglavlje i smatramo da i ovo poglavlje treba detaljno razraditi u podzakonskim aktima.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Ministarstvo održivog razvoja i turizma je nadležna institucija za prenošenje pravne tekovine Evropske unije iz oblasti zaštite na radu u pogledu zaštite od jonizujućih i nejonizujućih zračenja. S tim u vezi, u okviru poglavlja X. Minimalni sigurnosni uslovi prenose se odredbe pet Direktiva Savjeta iz oblasti zaštite na radu i to: Direktive Evropskog Parlamenta i Savjeta 89/391/EEZ od 12. juna 1989. godine o uvođenju mjera za podsticanje poboljšanja sigurnosti i zdravlja radnika na radu; Direktive Savjeta 92/58/EEZ od 24. aprila 1992. o minimalnim zahtjevima za postavljanje sigurnosnih znakova i/ili znakova za zaštitu zdravlja na radu (deveta pojedinačna direktiva u smislu člana 16. stava 1. Direktive 89/391/EEZ); Direktive Savjeta 89/654 od 30. novembra 1989. o minimalnim sigurnosnim i zdravstvenim zahtjevima na radnim mjestima (prva pojedinačna direktiva u smislu člana 16. stava 1. Direktive 89/391/EEZ); Direktive Savjeta 89/656 od 30. novembra 1989. o minimalnim sigurnosnim i zdravstvenim zahtjevima za upotrebu lične zaštitne opreme na radnom mjestu (treća pojedinačna direktiva u smislu člana 16. stava 1. Direktive 89/391/EEZ); Direktive Evropskog parlamenta i Savjeta 2009/104/EZ od 16. septembra 2009. o minimalnim sigurnosnim i zdravstvenim zahtjevima za sigurnost i zdravlje radnika pri upotrebi radne opreme na radu (druga pojedinačna direktiva u smislu člana 16. stava 1. Direktive 89/391/EEZ).

Ukazujemo da su analogno prenijete odredbe pomenutih direktiva u istoimenom poglavlju u Zakonu o zaštiti od nejonizujućih zračenja („Službeni list Crne Gore“, br. 35/13).

8. Primjedba 8

Dobar dio napisanog u Poglavlju XII. Sistem zaštite od zračenja bi trebalo da se nalazi u posebnom Pravilniku. Ovo Poglavlje sadrži elemente ograničavanja izlaganja lica, klasifikacije radnih mjesta, zoniranja prostora, zdravstvenog nadzora, dakle pojmove koji su veoma bitni i u zakonu gdje ih treba samo pomenuti, a posebno razraditi u nekoliko podzakonskih akata.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Primjedba se ne može prihvatiti zbog nomotehničkih pravila. Da bi se dao pravni osnov za razradu pravilnika neophodno ih je najaviti u samom članu i na kraju dati pravni osnov za razradu istih.

9. Primjedba 9

U Poglavlju XIII. Postojeće i planirane situacije izlaganja prirodnim izvorima zračenja u članu 153 razmatra se "indeks koncentracije aktivnosti za gama zračenje" koji emituje građevinski materijal, daju se čak i vrijednosti za ovaj indeks, ali se nigdje ne daje definicija ovog indeksa. U članu 153 uvodi se i jedan veoma problematičan i čak potencijalno opasan presedan po pitanju indeksa koncentracije aktivnosti za gama zračenje. Naime dozvoljava se da ovaj indeks može biti manji ili jednak 6, što je veoma opasno. U suštini nije nam poznat izvor iz kog je preuzeta mogućnost da se dozvoli da Indeks može biti manji ili jednak 6, bez obzira na pozivanje na Direktivu ES 59/2013 kao osnov. Primjera radi, indeks

građevinskog materijala 6, za površinske materijale kao što su pločice, znači da se materijal koji sadrži 1600 Bq/kg radionuklida Ra226 i 100 Bq/kg Th232, može smatrati ispravnim. Problem je što je emanacija radona (Rn222) iz materijala koji sadrži 1600 Bq/kg značajna i gotovo sigurno može dovesti do prekoračenja akcionog nivoa za radon u boravišnim i radnim prostorima.

U članu 149 (Izlaganje radonu u boravišnim prostorima) daju se vrijednosti nacionalnih referentnih nivoa koncentracije aktivnosti radona u vazduhu za postojeće i nove objekte. Smatramo da ovaj član ne treba da bude u Zakonu već u pravilniku, zajedno sa načinima mjerenja radona.

Takođe u članu 152 razmatra se i radon i ostali prirodni radionuklidi u vodi za piće. Radi se o prenosu odredbi Direktive 51/2013 i nije jasno zašto se favorizuje radon. Ova direktiva postavlja potpuno ravnopravno 3 uslova i to maksimalni sadržaj radon i tricijuma je ograničen na po 100 Bq/l, a indikativna doza je limitirana na 0.10 mSv. Dakle, ovdje je su odredbe direktive prenešene parcijalno i na taj način tekst postaje nedorečen i nejasan.

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Vezano za indeks građevinskog materijala ne prihvata se da se isti definiše u značenju izraza iz razloga što je dat pravni osnov u članu 153 stav 12 za donošenje pravilnika kojim će se definisati vrste građevinskog materijala za koje je utvrđeno da izazivaju zabrinutost sa stanovišta zaštite od jonizujućih zračenja u pogledu gama zračenja koje emituju, način proračuna indeksa koncentracije aktivnosti za gama zračenje koje emituju građevinski materijali, način proračuna efektivnih doza od građevinskog materijala sa primjerom njihovih procjena, vrstu informacija o građevinskom materijalu i o njegovoj namjeni korišćenja, način vođenja evidencije i način izvještavanja o rezultatima mjerenja. S tim u vezi logično je da definicija indeksa za građevinski materijal bude u ovom pravilniku. Što se tiče navođenja detalja, bilo je iste neophodno navesti u Nacrtu zakona jer od ograničenja indeksa zavise prava i obaveze uvoznika, distributera, carinskih organa i inspekcijaskog nadzora pa i samim tim izdavanje saglasnosti. Za razradu člana o primjeni indeksa za građevinski materijal, čije se uvođenje zahtijeva Direktivom 59/2013 godine, korišćen je standard Međunarodne agencije za atomsku energiju - Specifični vodič za sigurnost SSG 32 "Zaštita stanovništva od izlaganja u zatvorenom prostoru zbog radona i drugih prirodnih izvora zračenja". Shodno sugestiji izvršena je korekcija indeksa.

Vezano za drugu primjedbu da se iz člana 149 (Izlaganje radonu u boravišnim prostorima) izbrišu vrijednosti nacionalnih referentnih nivoa koncentracije aktivnosti radona u vazduhu za postojeće i nove objekte i daju u pravilnik, zajedno sa načinima mjerenja radona, ista **se ne može prihvatiti**, zbog nomotehničkih pravila i obavezujućih uslova koji upravo zavise od nacionalnih referentnih nivoa koji se razrađuju u tom članu od kojih zavisi kakve će se mjere sprovoditi i kakva su prava i obaveze.

Vezano za član 152 prihvata se sugestija da se iz naziva člana briše radon. Međutim, ne prihvata se sugestija da je tekst nedorečen i nejasan, jer je jasno razrađen i dat je osnov za izradu pravilnika u članu 26 stav 7 ovog nacrta zakona, u koji će se prenijeti ostatak Direktive 51/2013.

10. Primjedba 10

U okviru Poglavlja XV. Izlaganja stanovništva u članu 163 Procjena doza za stanovništvo nijesmo sigurni da je pravi smisao člana 66 Direktive 59/2013, pravilno prenesen. Smatramo da ovaj vid izlaganja nije ni trebalo pominjati na ovaj način u zakonu. Trebalo ga je samo

pomenuti u smislu davanja zakonskog osnova za donošenje pravilnika, a potom ga razraditi na pravi i jedini mogući način.

Takođe, upitna je formulacija člana 164, prije svega što je smisao ovih ograničenja nemoguće shvatiti bez sagledavanja cjeline, a koja je u Direktivi data članom 66. i prilogom V.

Smatramo da članu 165 Odgovornost za nuklearnu štetu – nije mjesto kod izlaganja stanovništva.

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata.

Obrazloženja: Primjedbe se **ne mogu prihvatiti u cjelosti** iz sljedećih razloga. Naime, član 66 Direktive 59/2013 zahtijeva da nosioci ovlašćenja vrše procjenu stepena izloženosti stanovništva na način kako je uređeno u članu 163. Kako to predstavlja pravo i obavezu neophodno ga je navesti u Nacrtu zakona. Ukazujemo da je u istom članu u posljednjem stavu dat pravni osnov za izradu pravilnika koji se ovim članom najavio shodno nomotehničkim pravilima.

Vezano za član 164 primjedba se **može djelimično prihvatiti**. Naime, Direktiva 59/2013 jasno definiše obaveze obavljanja djelatnosti i/ili aktivnosti koje uključuju namjerno izlaganje jonizujućem zračenju u nemedicinske svrhe medicinskom i nemedicinskom radiološkom opremom, te stim u vezi nema promjena. Zavisno od primjene i vrste opreme ta se djelatnost, ukoliko nije izuzeta, može obavljati na osnovu ovlašćenja iz člana 49 i 50 Nacrta zakona. U cilju izbjegavanja konfuzije u članu 48 dodat je stav koji se povezuje sa članom 164 Nacrta zakona, odnosno upućuje na obaveze iz tog člana.

Vezano za sugestiju da mjesto članu 165 nije prikladno se ne prihvata iz razloga što se isti odnosi na stanovništvo i pravo stanovnika da nadoknade štetu, o čemu će biti donijet poseban propis o odgovornosti za nuklearnu štetu.

11. Primjedba 11

Veći dio poglavlja XVI. Sigurnost i bezbjednost radioaktivnih izvora i nuklearnih materijala bi trebalo prebaciti u poseban pravilnik koji bi se bavio upravljanjem radioaktivnim izvorima i nuklearnim materijalima. Izuzetak je član 180 koji se tiče postavljanja portal detektora na granicama, koji treba da stoji u zakonu, međutim potrebno je dodati da se kontrola granica vrši i ručnim detektorskim sistemima pored stacionarnih (portal) detektora. Pored toga, stav 5 („Do uspostavljanja monitora jonizujućih zračenja kontrola pojedinih vrsta roba vrši se u skladu sa čl. 153, 181 i 184 ovog zakona.”) potrebno je izmijeniti jer će se i po uspostavljanju monitora – a tu se misli na portal detektore, kontrola pojedinih roba (ili svih roba na pojedinim graničnim prelazima) vršiti na isti način.

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Zbog nomotehničkih pravila neophodno je navesti u nacrtu Zakona prava i obaveze nosioca ovlašćenja i učesnika u prevozu radioaktivnih materijala i nuklearnih materijala sa aspekta sigurnosti i bezbjednosti jer se radi o njihovim dužnostima, dok specifične pojedinosti se razrađuju pravilnicima a koje prethodno moraju biti najavljene u članovima nacrta zakona.

Primjedba koja se odnosi na portal monitore i dodatak da se kontrola granica vrši i ručnim (mobilnim) detektorskim sistemima pored stacionarnih (portal) detektora se prihvata i prvi stav tog člana se mijenja.

Prihvata se primjedba da se briše stav „Do uspostavljanja monitora jonizujućih zračenja kontrola pojedinih vrsta roba vrši se u skladu sa čl. 153, 181 i 184 ovog zakona.”

12. Primjedba 12

U poglavlju XVII. Kontrola radioaktivnosti roba pri uvozu, izvozu i tranzitu članovi 182 i 183 tiču se izvora bez vlasnika ali nedostaje bliže objašnjenje suštine pri postupanju sa ovim izvorima. Ovo je dato u drugoj polovini člana 183, ali imajući prvi dio člana 183 ovi navodi gube na značaju.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Primjedba se ne prihvata iz razloga što je pravni osnov dat u članu 183 stav 3 (ranije 182 stav 3) za izradu Upustva (vodiča) o načinu prepoznavanja radioaktivnog izvora bez vlasnika i/ili nuklearnog materijala bez vlasnika i radnje koje se preduzimaju u slučaju otkrivanja i mogućih vanrednih situacija koje mogu nastati.

INSTITUT ZA CRNU METALURGIJU A.D. NIKŠIĆ

Institut za crnu metalurgiju A.D. Nikšić **dostavio je 4 primjedbe** od kojih su **prihvaćene 2, a nijesu prihvaćene 2 primjedbe.**

1. Primjedba 1

Primjedba se odnosi na članove 54 i 76 Nacrta zakona. Naime, iz stava 2 člana 54 i stava 1 člana 76 nije jasno ko je dužan da pribavi odobrenje za uvoz izvora jonizujućeg zračenja, da li je to nosilac licence o uvozu ili nosilac licence o posjedovanju izvora.

Odgovor: Primjedba se prihvata. Korigovan je član 54 stav 2 i 3.

2. Primjedba 2

Primjedba se odnosi na Član 109 Nacrta zakona. Smatramo da naziv stručnjak za zaštitu od jonizujućih zračenja nije adekvatan kada je u pitanju pravno lice.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Stručnjak za zaštitu od jonizujućih zračenja može biti pravno ili fizičko lice, odnosno privredno društvo, preduzetnik ili drugo pravno lice ukoliko ispuni uslove u skladu sa ovim zakonom, na način kako se i sada definiše, s novinom da te poslove može obavljati i strano pravno lice ukoliko ispuni uslove ovog zakona. Definicija stručnjaka za zaštitu od jonizujućih zračenja data je u Direktivi Savjeta Evropske unije 2013/59/EURATOM o osnovnim sigurnosnim standardima za zaštitu od opasnosti koje potiču od izloženosti jonizujućem zračenju, i o stavljanju van snage Direktiva Savjeta Evropske unije (89/618/EURATOM, 90/641/EURATOM, 96/29/EURATOM, 97/43/EURATOM i 2003/122/EURATOM te se ista mora transponovati u ovaj Zakon.

Odgovor obrazložen na sastanku Radne grupe.

3. Primjedba 3

Primjedba se odnosi na član 83 Nacrta zakona. Naime, za vršenje prevoza radioaktivnih izvora nosilac licence o prevozu radioaktivnih izvora iz člana 55 ovog zakona dužan je da od Agencije pribavi odobrenje za prevoz radioaktivnih izvora, u skladu sa ovim zakonom i

posebnim propisom kojim se uređuje prevoz opasnih materija. Nijesu propisani uslovi za odobrenje za višekratni prevoz.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Članom 83 Nacrta zakona uređeno je da za vršenje prevoza radioaktivnih izvora nosilac licence o prevozu radioaktivnih izvora iz člana 55 ovog zakona dužan je da od Agencije pribavi odobrenje za prevoz radioaktivnih izvora, u skladu sa ovim zakonom i posebnim propisom kojim se uređuje prevoz opasnih materija. Dakle, napravljena je kopča sa Zakonom o prevozu opasnih materija koji uređuje uslove za dobijanje odobrenja za prevoz radioaktivnog materijala i odobrenja za višekratni prevoz koji je uređen u skladu sa članom 50 Zakona o prevozu opasnih materija.

4. Primjedba 4

Primjedba se odnosi na član 56 Nacrta zakona u kojem tačku 3) sigurnosni izvještaj iz člana 24 ovog zakona treba brisati jer ona nije potrebna.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

AGENCIJA ZA ZAŠTITU PRIRODE I ŽIVOTNE SREDINE

Agencija za zaštitu prirode i životne sredine dostavila je **52 primjedbe** od kojih je **prihvaćeno 22, djelimično prihvaćeno 7, a nije prihvaćeno 23 primjedbe.**

1. Primjedba 1

Predlaže se da se iz člana 2 stav 1 uklone tačke 4,5 i 6 kojima se propisuje da se zakon ne primjenjuje na izvore jonizujućih zračenja koji su namijenjeni za odbranu zemlje; izvore jonizujućih zračenja koje koristi organ državne uprave nadležan za unutrašnje poslove i izvore jonizujućih zračenja koje koristi organ uprave nadležan za nacionalnu bezbjednost, jer se radi se uglavnom o rendgen aparatima za kontrolu roba, sa kojim stanovništvo dolazi u kontakt, a ne o „top secret“ izvorima smatramo da ove izvore treba staviti pod regulatornu kontrolu.

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Prihvata se sugestija da se brišu alineje da se zakon ne primjenjuje na izvore jonizujućih zračenja koje koristi organ državne uprave nadležan za unutrašnje poslove i izvore jonizujućih zračenja koje koristi organ uprave nadležan za nacionalnu bezbjednost.

Vezano za sugestiju da se ne izuzimaju izvori jonizujućih zračenja namijenjeni za odbranu zemlje **ne može se prihvatiti**. Uzima se u obzir samo da je neophodno pripadnike Vojske Crne Gore zaštititi u slučaju vanredne situacije izlaganja, pa se s tim u vezi samo taj dio ne izuzima od primjene zakona. Dodatno članom 2 Direktive 89/391 definisano da se primjenjuje na sve sektore djelatnosti, kako javne tako i privatne (industrijske, poljoprivredne, privredne, administrativne, uslužne, obrazovne, kulturne, zabavne itd.), ali da se ne primjenjuje kod svojstvenih obilježja određenih specifičnih aktivnosti u sektoru državne uprave, kao što su **oružane snage**, ili na neke posebne aktivnosti u poslovima zaštite građana sa kojima je u direktnoj suprotnosti. Takođe, članom 2 Zakona o prevozu opasnih materija ("Službeni list Crne Gore", br. 033/14, 013/18) uređeno je da se odredbe ovog zakona ne primjenjuju na prevoz opasnih materija prevoznim sredstvima Vojske Crne Gore, kao i vojnih snaga drugih država i organizacija koje, u skladu sa posebnim

međunarodnim ugovorima, koriste saobraćajnu infrastrukturu u Crnoj Gori. Imajući u vidu navedeno ovaj dio primjedbe se ne može prihvatiti.

2. Primjedba 2

Iz člana 2 stav 1 ukloniti tačku 7, odnosno ovim zakonom trebalo bi zabraniti uvoz istrošenog goriva iz neke druge zemlje koja hoće da ga se oslobodi.

Odgovor: Primjedba se prihvata. Briše se riječ uvoz iz alineje 7 člana 2 ukazujući da je članom 11 stav 3 zabranjen uvoz, prerada, skladištenje i odlaganje radioaktivnog otpada i istrošenog goriva inostranog porijekla na teritoriji Crne Gore.

3. Primjedba 3

U članu 2 numerisati tačku upravljanje istrošenim gorivom u Crnoj Gori sve dok Crna Gora ne donese odluku da će započeti sa razvijanjem bilo koje aktivnosti povezane sa nuklearnim gorivom.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

4. Primjedba 4

Član 5 koji se tiče gradiranog pristupa treba ukloniti jer je nepotrebno citiranje direktive.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Član 5 je transpozicija člana 24 Direktive 59/2013 i neophodno je prenijeti i predstavlja uvod u samo gradiranje koje se oslikava u nacrtu zakona kroz gradirani postupak izdavanja različitih ovlaštenja i dozvola.

5. Primjedba 5

U članu 8 dati definiciju medicinskog fizičara.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Nije potrebno dati definiciju medicinskog fizičara jer ga Direktiva 59/2013 prepoznaje isključivo kao stručnjaka za medicinsku fiziku. Dakle, stručnjak za medicinsku fiziku je medicinski fizičar, odnosno fizičko lice sa određenim iskustvom i obrazovanjem koji je zaposlen kod krajnjeg korisnika.

6. Primjedba 6

U članu 8 pod tačkama 138 i 139 navedena je pogrešna definicija stručnjaka za medicinsku fiziku jer je to lice prepoznato samo kao fizičko lice zaposleno lice za razliku od stručnjaka za zaštitu od jonizujućih zračenja koje može biti privredno društvo, preduzetnik ili drugo pravno lice.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: S obzirom da je stručnjak za medicinsku fiziku u radioterapiji uključen u svakodnevnu individualnu radiološku proceduru, u nuklearnoj medicini u svakodnevnom pripremama procedura i protokola koje se direktno primjenjuju na pacijenta, stručnjak za medicinsku fiziku mora biti fizičko lice koje je zaposleno kod nosioca ovlaštenja. Takođe, stručnjak za medicinsku fiziku je takođe uključen u svakodnevno pripremanje i sprovođenje medicinsko radioloških procedura koji uključuju optimizaciju i primjenu Programa osiguranja

i kontrole kvaliteta QA/QC. Kako je to obaveza, odnosno posao tog fizičkog lica, njegove dužnosti date su u zakonu, kako nalažu nomotehnička pravila.

Stručnjak za zaštitu od jonizujućih zračenja može biti privredno društvo, preduzetnik ili drugo pravno lice ukoliko ispuni uslove u skladu sa ovim zakonom, na način kako se i sada definiše, s novinom da te poslove može obavljati i strano pravno lice ukoliko ispuni uslove ovog zakona.

Odgovor obrazložen na sastanku Radne grupe.

7. Primjedba 7

Brisati riječ preduzetnik iz definicije pod brojem 139 (stručnjak za zaštitu od jonizujućih zračenja).

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Stručnjak za zaštitu od jonizujućih zračenja može biti privredno društvo, preduzetnik ili drugo pravno lice ukoliko ispuni uslove u skladu sa ovim zakonom, na način kako se i sada definiše, s novinom da te poslove može obavljati i strano pravno lice ukoliko ispuni uslove ovog zakona. Postoje određeni poslovi koje može da obavlja i preduzetnik koji je registrovan u Centrani registar privrednih subjekata, kao što su neki poslovi savjetovanja. Opis poslova stručnjaka koje Zakon predviđa biće predmet posebnog pravilnika, uz propisivanje uslova u pogledu kadra, opreme i prostora, opisa poslova, vrste poslova i načina vršenja tih poslova. Komisija će provjeravati ispunjenost uslova na osnovu čijeg mišljenja će Agencija za zaštitu prirode i životne sredine izdavati dozvole.

8. Primjedba 8

Iz stava 1 člana 13 potrebno je brisati tačku 9 koja Ministarstvu daje nadležnost da izvještava Evropsku komisiju kroz EURDEP platformu o stanju radioaktivnosti u životnoj sredini i razmjenjuje informacije u okviru sporazuma ECURIE. Navedene nadležnosti dodati u članu 15 pod nadležnostima Agencije.

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Za platformu EURDEP nadležnost je nesporna i taj dio primjedbe se prihvata, te je stim u vezi izvršena korekcija u članu kojim se uređuju nadležnosti Agencije. Drugi dio primjedbe se ne prihvata, jer je Zakonom o potvrđivanju Sporazuma između Evropske zajednice za atomsku energiju (EURATOM) i država nečlanica Evropske unije o učešću država nečlanica Evropske unije u sistemu Zajednice za ranu razmjenu informacija u slučaju radiološkog vanrednog događaja (ECURIE), nadležnost nad sprovođenjem ovog zakona, data Ministarstvu održivog razvoja i turizma.

9. Primjedba 9

Potrebno je u članu 26 dati osnov za pravilnik po kome bi se vršio monitoring radioaktivnosti.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Pravni osnov za izradu pravilnika dat je u članu 26 stav 5, 6 i 7.

10. Primjedba 10

U članu 44 stav 1 tačka 3 stoji “ Nosioци ovlašćenja i dozvola dužni su da: informišu Agenciju, organ uprave nadležan za inspekcijske poslove i organ državne uprave nadležan za vanredne situacije o svakom namjeravanom prevozu visokoaktivnih zatvorenih radioaktivnih izvora i, gdje je neophodno, o prevozu drugih zatvorenih radioaktivnih izvora“. Definirati kad je to „neophodno“.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Stav govori o tome da se informišu navedeni organi o svakom namjeravanom prevozu visokoaktivnih zatvorenih radioaktivnih izvora, kao i o prevozu drugih zatvorenih radioaktivnih izvora gdje je to neophodno, kako je i definisano odredbama člana 86 stav 3 Direktive 59/2013.

11. Primjedba 11

U članu 46 stav 3 stoji: Zahtjev i informacije o opravdanosti djelatnosti i/ili aktivnosti iz st. 1 i 2 ovog člana, podnose se u pisanoj formi u tri primjerka i/ili elektronskoj formi na portalu e-Uprave i/ili na e-mail Agencije. Brisati da se podnosi u tri primjerka.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

12. Primjedba 12

Preformulisati član 46 stav 4.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

13. Primjedba 13

U članu 49 stav 2 tačka 3 stoji: procedure za osiguranje mjera zaštite od jonizujućeg zračenja. Nije jasno koje su ovo procedure. Da li su ovo radne procedure? Ko ih piše ? Definirati.

Odgovor: Primjedba se prihvata. Alineja se mijenja na način da se doda riječ „radne“ ispred riječi „procedure“. Naime, to su radne procedure koje izrađuje podnosilac zahtjeva.

14. Primjedba 14

U članu 49 stav 2 tačka 3 stoji: 3) dokaz o ispunjavanju mjera zaštite od jonizujućeg zračenja u pogledu prostora izdat od stručnjaka za zaštitu od jonizujućih zračenja iz člana 108 ovog zakona, u skladu s posebnim propisom. Promijeniti poziv na član 109 umjesto 108.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

15. Primjedba 15

Član 49 stav 2 tačka 4 stoji 4) uputstvo pripremljenosti i odgovora na vanredne situacije. Nije jasno ko izrađuje ovo uputstvo. Dodati u tekstu ko izdaje ovaj dokumenat.

Odgovor: Primjedba se prihvata. Korigovano je u skladu sa komentaram. Postoji samo plan pripremljenosti i odgovora na vanredne situacije (preduzetni plan) koji se izrađuje u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju.

16. Primjedba 16

Primjedba na član 49 stav 2 tačka 5 i tačka 8: Ko izrađuje uputstvo i procedure za bezbjednost i da li su to dva nezavisna dokumenta?

Odgovor: Primjedba se prihvata. Brisano je uputstvo i ostavljene su radne procedure za bezbjednost i izrađuje ih podnosilac zahtjeva uz angažovanje lica odgovornog za radijacionu i/ili nuklearnu bezbjednost.

17. Primjedba 17

Primjedba se odnosi na član 49 stav 2 tačka 10 jer smo mišljenja da se ovakva polisa ne može izdati u Crnoj Gori. Ukloniti ili drugačije formulisati.

Odgovor: Primjedba se prihvata. Preformulisano.

18. Primjedba 18

Primjedba se odnosi na član 50 stav 2 tačka 18. Nije jasno ko izrađuje ovaj dokument, u tekstu upravo to dodati.

Odgovor: Primjedba se prihvata. Korigovano je u skladu sa komentaram. Postoji samo plan pripremljenosti i odgovora na vanredne situacije (preduzetni plan) koji se izrađuje u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju.

19. Primjedba 19

Primjedba se odnosi na član 50 stav 2 tačka 21. Smatramo da se ovakva polisa ne može izdati u Crnoj Gori. Ukloniti ili drugačije formulisati.

Odgovor: Primjedba se prihvata. Preformulisano.

20. Primjedba 20

U članu 50 dodati stav koji treba da glasi: Prije izdavanja rješenja o korišćenju izvora jonizujućih Agencija je dužna da na licu mjesta komisijski izvrši uvid u prostor, opremu i kadar, u cilju provjere validnosti dostavljene dokumentacije. Komisija se formira od tri člana. Troškove izlaska Komisije plaća podnosilac zahtjeva za izdavanje registraciju za posjedovanje izvora jonizujućih zračenja.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Uvid u prostor i opremu vrši stručnjak za zaštitu od jonizujućih zračenja čiji su izvještaji i mišljenja sastavni dio dokumentacije koju podnosi podnosilac zahtjeva za dobijanje ovlašćenja. Uvid u kadar nije potrebno izvršiti s obzirom da se isti dokazuje putem dokumentacije koja se takođe dostavlja uz zahtjev za izdavanje ovlašćenja.

21. Primjedba 21

Da li u članu 51 u opisu djelatnosti za koje se izdaje licenca treba dodati i posebnu tačku: licenca za prodaju i distribuciju izvora ili se podrazumijeva da nosilac licence za uvoz ima pravo i da prodaje izvore? Naš predlog je da licenca ima naziv: licenca za uvoz, izvoz, prodaju i distribuciju.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Nije potrebno dodati djelatnost - prodaja i distribucija izvora. Naime, članom 74 definisana je nabavka izvora jonizujućih zračenja koja se vrši uvozom ili iznajmljivanjem od nosioca registracije ili licence za posjedovanje ili korišćenje izvora jonizujućih zračenja. S tim u vezi propisano je i odobrenje za iznajmljivanje, kao i odobrenje za uvoz i izvoz.

22. Primjedba 22

Predlažemo da se u članu 51 u djelatnosti doda tačka: Servisiranje izvora jonizujućeg zračenja.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Servisiranje izvora jonizujućih zračenja vrše vanjski radnici ili zaposleni kod nosioca ovlašćenja. Za postupak dobijanja ovlašćenja podnosilac zahtjeva je dužan da dostavi kopiju ugovora o poslovno-tehničkoj saradnji o održavanju opreme, u slučaju da je vanjski radnik izvršilac toga posla.

23. Primjedba 23

Na Član 52 stav 2 tačka 2 stoji 2) sigurnosni izvještaj iz člana 23 ovog zakona a treba se pozvati na član 24.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

24. Primjedba 24

U članu 52 stav 2 tačka 4 nije definisano ko vrši opis bezbjednosnih mjera i ko izdaje taj dokument.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Podnosilac zahtjeva opisuje bezbjednosne mjere na osnovu posebnog propisa iz člana 172 stav 4 i 5 kojim se uređuje opis bezbjednosnih nivoa i njihovih ciljeva, mjera za postizanje bezbjednosnih ciljeva i vrsta bezbjednosnih zona.

25. Primjedba 25

U članu 52 stav 2 tačka 6 nije jasno šta je plan zaštite? Da li je to isto što i program zaštite? Ko ga izdaje? Definirati u tekstu Zakona.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: U nacrtu zakona je pod brojem 84 (ranije 86) u članu 8 definisan Plan zaštite. Takođe, u nacrtu zakona je navedeno da se plan izrađuje u skladu sa posebnim propisom, odnosno Zakonom kojim se uređuje zaštita lica i imovine. To nije program zaštite od jonizujućih zračenja. Plan zaštite je plan za aspekt bezbjednosti obavezno šticećenih objekata i svi detalji su uređeni u skladu sa tim zakonom i ovdje je samo izvršeno povezivanje propisa.

26. Primjedba 26

U članu 52 stav 2 tačka 8 nije jasno ko radi i ko izdaje ove procedure za bezbjednost? Pojasniti u tekstu Zakona.

Odgovor: Primjedba se prihvata. To su radne procedure za bezbjednost i izrađuje ih podnosilac zahtjeva uz angažovanje lica odgovornog za radijacionu i/ili nuklearnu bezbjednost.

27. Primjedba 27

U članu 53 stav 2 tačka 5, 6 i 8 nije jasno ko izdaje i šta je dokaz o ispravnosti visokoaktivnih zatvorenih radioaktivnih izvora i dokaz o ispravnosti otvorenih radioaktivnih izvora? Pojasniti ko je odgovoran za izdavanje ovih dokumenata.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Dokaz o ispravnosti visokoaktivnih zatvorenih radioaktivnih izvora i dokaz o ispravnosti otvorenih radioaktivnih izvora izdaje proizvođač izvora i dolazi kao sastavni dio dokumentacije uz izvor. Kasniju provjeru ispravnosti vrši stručnjak za zaštitu od jonizujućih zračenja.

28. Primjedba 28

Primjedba se odnosi na član 53 stav 3 jer smo mišljenja da se ovakva polisa ne može izdati u Crnoj Gori. Ukloniti ili drugačije formulisati.

Odgovor: Primjedba se prihvata. Preformulisano.

29. Primjedba 29

Izmjeniti član 53 stav 5 koji treba da glasi: Agencija je dužna da na licu mjesta izvrši komisijski uvid u prostor, opremu i kadar, u cilju provjere validnosti dostavljene dokumentacije. Komisiju čine tri člana. Troškove izlaska komisije plaća podnosilac zahtjeva za izdavanje licence za korišćenje izvora jonizujućih zračenja.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Uvid u prostor i opremu vrši stručnjak za zaštitu od jonizujućih zračenja čiji su izvještaji i mišljenja sastavni dio dokumentacije koju podnosi podnosilac zahtjeva za dobijanje ovlašćenja. Uvid u kadar nije potrebno izvršiti s obzirom da se isti dokazuje putem dokumentacije koja se takođe dostavlja uz zahtjev za izdavanje ovlašćenja.

30. Primjedba 30

U članu 53 nije jasno da li se radi o formularu na koji se podnosi zahtjev ili je riječ o licenci koja se izdaje u predviđenoj formi. Precizirati.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Riječ je o nomotehnici pisanja. Naime, za obavljanje djelatnosti i/ili aktivnosti korišćenje izvora jonizujućih zračenja privredno društvo, drugo pravno lice ili preduzetnik dužno je da Agenciji *podnese zahtjev* za izdavanje licence za korišćenje izvora jonizujućih zračenja, *na propisanom formularu*. Obrazac formulara za korišćenje izvora jonizujućih zračenja propisuje Ministarstvo.

31. Primjedba 31

U članu 54 nije jasno da li pravno lice koje dobije licencu za uvoz treba da ima licencu za prodaju i distribuciju ili se to podrazumijeva u licenci za uvoz.

Podnosilac zahtjeva može da vrši uvoz izvora jonizujućeg zračenja samo za nosioce registracije ili licence o posjedovanju izvora jonizujućih zračenja koji imaju odobrenje za uvoz izvora jonizujućeg zračenja iz člana 76 ovog zakona. Nije jasno koje je ovo odobrenje. Da li je to odobrenje za nabavu koje se ranije javljalo u tekstu zakona pa je ovdje greškom izostalo ili je to neko drugo odobrenje.

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Ne prihvata se prvi dio primjedbe. Naime, ne postoji ovlašćenje za prodaju i distribuciju. Pogledati odgovor na primjedbu broj 21. Drugi dio primjedbe se prihvata. Naime, riječ je o odobrenju za uvoz izvora jonizujućih zračenja. Korigovan je član 54 stav 2 i 3 da bi se nedostatak otklonio a norma bila preciznija.

32. Primjedba 32

U članu 54 da li nosilac registracije ili licence o posjedovanju izvora treba da dobije odobrenje za uvoz ili izvoz ? U poglavlju Odobrenja navodi se da se odobrenje za uvoz izdaje samo pravnom licu koje već ima licencu za uvoz. Ne vidimo u ovom poglavlju da treba izdati krajnjem korisniku odobrenje za uvoz (ovo odobrenje se spominje u članu 54 stav 2 vjerovatno greškom).

Odgovor: Primjedba se prihvata. Korigovan je član 54 stav 2 i 3.

33. Primjedba 33

U članu 55 stav 2 tačke 3,4 i 6 brisati imajući u vidu da je riječ o generalnoj licenci za prevoz rad izvora u stavu 2 moraju se brisati tačke 3,4 i 6 koje se odnose na pojedinačni prevoz.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

34. Primjedba 34

U članu 68 stav 3 ukloniti pribavljanje polise jer takva ne postoji u Crnoj Gori ili drugačije formulisati.

Odgovor: Primjedba se prihvata. Preformulisano.

35. Primjedba 35

U članu 68 stav 6 promijeniti riječi „do“ u „od“ tako da glasi: Agencija izdaje licencu o korišćenju nuklearnog materijala na period od pet godina, u formi rješenja.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

36. Primjedba 36

U članu 72 stav 3 promijeniti riječi „do“ u „od“ tako da se licenca izdaje na period od 5 godina.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

37. Primjedba 37

Vezano za član 73 da li u djelatnosti za koje se pribavljaju Odobrenja treba dodati Odobrenje za prodaju i distribuciju izvora ili izdavati Odobrenje za uvoz i prodaju i izvoz i prodaju.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Vidjeti odgovor na primjedbu broj 21.

38. Primjedba 38

Vezano za član 84 Definirati šta se dešava sa izvorom nakon isteka roka od godinu dana? Da li se može produžiti rok za privremeno skladištenje?

Odgovor: Primjedba se prihvata. Dopunjen i korigovan član 89.

39. Primjedba 39

U članu 109 stav 2 dodati tačku „dokaz da je registrovano pravno lice“, ako navedeni stručnjak ne obavlja djelatnost kod svog poslodavca. Takođe uz većinu navedenih tačaka treba dodati ako je primjenjivo ali i taj dio treba propisati.

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata. Dopunjen je član tačkom.

40. Primjedba 40

U članu 124 predviđa da se poslovima stručnog osposobljavanja lica može baviti preduzetnik, što svakako treba brisati.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

41. Primjedba 41

U član 148 stav 3 potrebno je propisati šta Agencija preduzima nakon dobijanja informacije.

Odgovor: Primjedba se prihvata. Preformulisan je član na način da su objedinjeni stavovi 4 i 5 da bude jasnije.

42. Primjedba 42

U članu 153 potrebno je propisati da li se priznaju sertifikati drugih država o "ispravnosti" građevinskog materijala. Takođe treba dati pravni osnov za pravilnik o načinu kontrole navedene robe.

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Vezano za prvu primjedbu dodat je stav da Agencija objavljuje listu ovlašćenih stranih laboratorija koje izdaju izvještaj o rezultatima mjerenja odgovarajućeg indeksa koncentracije aktivnosti i o tome obavještava carinski organ.

Drugi dio primjedbe se ne prihvata jer član 153 govori o načinu kontrole.

43. Primjedba 43

Član 113 treba izmijeniti da glasi: "Utvrđivanje ispunjenosti uslova za izdavanje dozvole iz čl. 108, 109, 110 i 111 ovog zakona vrši Komisija za priznavanje statusa stručnjaka (u daljem tekstu:Komisija), koju formira Agencija.

Članovi komisije se biraju shodno oblastima za koje se vrši priznavanje statusa stručnjaka Komisija se sastoji od pet članova, od kojih su tri člana zaposlena u Agenciji (diplomirani fizičari i diplomirani pravnik).

Članovi Komisije,osim diplomiranog pravnika, moraju imati najmanje sedam godina iskustva u oblasti zaštite od jonizujućih zračenja i primjene izvora jonizujućih zračenja.

Rješenjem o obrazovanju Komisije određuje se sastav, način rada i iznos troškova za rad komisije.

Troškove rada Komisije snosi podnosilac zahtjeva za izdavanje dozvole iz čl. 108,109,110 i 111 ovog zakona.

Za podnosioca zahtjeva iz člana 111 ovog zakona troškove obezbjeđuje nosilac ovlašćenja kod koga je to lice zaposleno. "

Član 114 brisati jer Odluku ne donosi komisija već lice ovlašćeno za donošenje rješenja (u ovom slučaju direktor Agencije), a komisija daje Mišljenje o ispunjenosti uslova.

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Prihvaćena je sugestija da većina članova Komisije bude iz Agencije. Nije prihvaćena sugestija da se briše stav „Najmanje jedan od članova Komisije je priznati stručnjak, u Crnoj Gori ili u državi iz koje dolazi i bira se shodno oblastima za koje se vrši priznavanje statusa stručnjaka.“. Nije prihvaćeno da se briše član 114 jer se radi o prenosu člana 79 Direktive 59/2013. Shodno sugestiji korigovan je član 114 na način da su riječi „Komisija donosi predlog odluke“ zamijenjene riječima „Komisija donosi mišljenje“.

44. Primjedba 44

Propisati zakonom rok u kome su pravna lica koja imaju dozvolu za korišćenje ili promet izvora dužna da dobiju dozvole po novom zakonu.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Primjedba se ne prihvata iz razloga što je već odredba propisana u okviru člana 194. Rok od šest (6) mjeseci za prijavljivanje je korigovan tako da je novi propisani rok dvije (2) godine od dana početka primjene ovog zakona.

45. Primjedba 45

Da li se novim Zakonom isuviše komplikuje procedura dobijanja dozvole za korišćenje izvora? Da bi se dobila licenca za korišćenje pojedinih izvora (ortopana, običnih rtg aparata) biće potrebno pribaviti oko 40 različitih dokumenata. (Sada je potrebno pribaviti 10 dokumenata)

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Izmijenjena pravna tekovina Evropske unije i međunarodni standardi uslovia je primjenu gradiranog pristupa, uvođenje svih vrsta ovlašćenja, pa i onih koji trenutno u Crnoj Gori ne postoje, a samim tim i više zahtjeva za buduće krajnje korisnike. Nedostaci postojećeg zakona upravo daju prikaz kroz dokumentaciju koju je neophodno sada dostaviti za ispunjavanje minimalnih uslova u pogledu sigurnosti i bezbjednosti. Vodio se računa da se dostavljena dokumentacija u postupku izdavanja ovlašćenja za posjedovanje, koja prethodi ovlašćenju za korišćenje, ne dostavlja ponovo, baš zbog izbjegavanja biznis barijere i nepotrebnog izlaganja krajnjih korisnika dodatnim troškovima.

46. Primjedba 46

Da li je u novom Zakonu bilo neophodno tako opširno razrađivati djelatnosti za koje je pitanje da li će se ikada desiti u praksi (nuklearni materijali, istrošeno gorivo..).

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: U Zakonu je bilo neophodno urediti sve djelatnosti i/ili prakse koje su prepoznate u pravnoj tekovini Evropske unije. Crna Gora koristi nuklearne materijale i redovno izvještava Međunarodnu agenciju za atomsku energiju o istim, shodno potvrđenim međunarodno-pravnim instrumentima, a što će biti i obaveza prema Evropskoj komisiji, kada Crna Gora postane punopravna članica. S tim u vezi neophodno je bilo razraditi u Zakonu taj dio, dakle proces ovlašćivanja djelatnosti i/ili aktivnosti koje uključuju nuklearni materijal, kao i način izvještavanja i saradnje sa inspekcijama Međunarodne agencije za atomsku energiju i Evropske komisije. U nacrt zakona po pitanju nuklearnog materijala reflektovane su obaveze iz Uredbe Komisije (EURATOM) 2005/302 od 8. februara 2005. godine o primjeni zaštitnih mjera (nadzora sigurnosti) EURATOM-a i potvrđenih međunarodno-pravnih instrumenata (CPPNM, ACPPNM i dr.).

Dalje, Direktiva Savjeta 2006/117/EURATOM o nadzoru i kontroli pošiljaka radioaktivnog otpada i istrošenoga goriva nameće potrebu uspostavljanja unificiranog sistema u Evropskoj uniji za nadzor i kontrolu pošiljaka radioaktivnog otpada i istrošenoga goriva. Iako Crna Gora nema istrošeno gorivo, čiji je uvoz zabranila ovim Zakonom, u obavezi je da prenese odredbe Direktive 117/2006 o izbozu i tranzitu radioaktivnog otpada i tranzitu istrošenog

goriva. Ovu obavezu Crne Gore o prenosu ove Direktive Evropska komisija je istakla u godišnjem *Izveštaju o napretku Crne Gore za 2018. i 2019. godinu*.

47. Primjedba 47

Potrebno je dati pravni osnov za Pravilnik o kontroli roba i putnika na granicama na radioaktivnost do uspostavljanja kontrole putem portal monitora.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Pravni osnov za izradu pomenutog pravilnika dat je u članu 181 stav 5 (ranije 180 stav 5) kojim će se propisati Uputstvo o korišćenju monitora jonizujućeg zračenja i način vršenja kontrole pojedinih vrsta roba na graničnim prelazima iz člana 153, 182 i 185 nakon postavljanja monitora jonizujućeg zračenja.

48. Primjedba 48

Propisati šta se dešava sa uređajima i izvorima za koje vlasnici nemaju dozvolu.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Zakonom je u članu 11 stav 1 zabranjeno obavljanje djelatnosti i/ili aktivnosti sa primjenom jonizujućih zračenja bez ovlašćenja ili dozvole, izdate u skladu sa ovim zakonom.

49. Primjedba 49

Da li se već izdate dozvole za korišćenje izvora obnavljaju, po kojoj proceduri i u kojem roku od dana stupanja na snagu novog Zakona?

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Vidjeti odgovor na primjedbu broj 44.

50. Primjedba 50

Poglavlje VII Upravljanje naslijeđenim radioaktivnim otpadom i istrošenim gorivom treba brisati jer Crna Gora nema velikih problema ove vrste, a predložena rješenja bi bila nepotrebno opterećujuća za Budžet.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Crna Gora je u obavezi shodno Strategiji zaštite od jonizujućih zračenja, radijacione sigurnosti i upravljanja radioaktivnim otpadom za period 2017-2021 sa Akcionim planom za period 2017-2021 i Direktive Savjeta 2011/70/EURATOM o uspostavljanju okvira Zajednice za odgovorno i sigurno upravljanje istrošenim gorivom i radioaktivnim otpadom da zakonski uredi pitanje upravljanja radioaktivnim otpadom.

51. Primjedba 51

Vlada Crne Gore je usvojila dva strateški važna dokumenta, koja pokrivaju oblast zaštite od jonizujućih zračenja: Program pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2015 – 2018; Strategija zaštite od jonizujućih zračenja, radijacione sigurnosti i upravljanja radioaktivnim otpadom za period 2017 -2021 sa Akcionim planom za period 2017-2021. U oba dokumenta je jasno

navedena potreba povećanja broja sistematizovanih radnih mjesta u ovom Odjeljenju. U prvom dokumentu u Odjeljku 15 - Energetika data je tabela na strani 285 u kojoj je navedeno da će do 2017. godine biti povećani administrativni kapaciteti Agencije na 8 službenika i to samo na poslovima zaštite od jonizujućih zračenja. U drugom dokumentu (Strategiji zaštite od jonizujućih zračenja, radijacione sigurnosti i upravljanja radioaktivnim otpadom za period 2017 -2021 sa Akcionim planom za period 2017-2021) u Odjeljku VII kojim se razmatraju administrativni kapaciteti takođe se navodi potreba za povećanjem broja zaposlenih za 3 službenika i to samo za oblast zaštite od jonizujućih zračenja. Kako je trenutno 3 zaposlena lica na ovim poslovima, jasno je da je primjena ovako obimnog zakona nemoguća pa predlažemo odlaganje početka njegove primjene za 2025. godinu, a u međuvremenu raditi na tome da se ispune svi uslovi (izrada velikog broja pravilnika) i zapošljavanje potrebnog kadra kako bi mogla primjena ovog zakona da počne.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Primjedba se ne može prihvatiti jer ista u pogledu obezbjeđivanja kadra nije predmet zakona. Što se tiče drugog dijela primjedbe koja se odnosi na odloženu primjenu zakona od 2025. godine takođe se ne može prihvatiti jer je predloženi rok predug i išao bi na uštrb zdravlja stanovnika Crne Gore, što se ne smije dozvoliti.

52. Primjedba 52

Predlažemo da se u zakon doda da su zaposleni u Odjeljenju za zaštitu od jonizujućeg i nejonizujućeg zračenja, a koji vrše kontrolu u okviru Komisije i inspektori koji vrše kontrolu izvora jonizujućeg zračenja profesionalno izložena lica.

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Prihvata se predlog da su inspektori koji vrše kontrolu izvora jonizujućeg zračenja profesionalno izložena lica. Ne prihvata se predlog da zaposlena lica na izdavanju dozvola budu profesionalno izložena lica. Naime, zakonom je predviđeno da uvid u prostor i opremu vrši stručnjak za zaštitu od jonizujućih zračenja čiji su izvještaji i mišljenja sastavni dio dokumentacije koju podnosi podnosilac zahtjeva za dobijanje ovlaštenja. Uvid u kadar nije potrebno izvršiti s obzirom da se isti dokazuje putem dokumentacije koja se takođe dostavlja uz zahtjev za izdavanje ovlaštenja. S tim u vezi zaposlena lica na izdavanju ovlaštenja nijesu profesionalno izložena lica.

MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA

Ministarstvo unutrašnjih poslova - Direktorat za vanredne situacije dostavilo je **15 primjedaba** od kojih su **prihvaćene 3 primjedbe, djelimično prihvaćeno 6, a nije prihvaćeno 6 primjedaba.**

1. Primjedba 1

U članu 12 u stavu 4 gdje je napisano organ državne uprave nadležan za vanredne situacije treba da stoji državni organ nadležan za poslove zaštite i spašavanja, što se odnosi i na sve članove gdje je prepoznat Direktorat za vanredne situacije.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Primjedba se ne može prihvatiti iz razloga što je prepoznato više nadležnosti Direktorata za vanredne situacije, pa se ne bi kroz zakon prepoznale te nadležnosti ukoliko bi iste bile samo pod imenom zaštita i spašavanje. Riječ je o nadležnosti više sektora, tj.

odsjeka Direktorata za vanredne situacije (Odsjek za upravljanje rizicima, OKC 112, inspekcija zaštite i spašavanja, odsjek koji se bavi prevozom opasnih materija...).

2. Primjedba 2

U članu 14 „organ državne uprave nadležan za vanredne situacije treba da stoji državni organ za poslove zaštite i spašavanja i kod nadležnosti Direktorata za vanredne situacije **alineja 4**“ postavlja i upravlja portal monitorima jonizujućih zračenja izbrisati ovu rečenicu jer nije u nadležnosti ovog Direktorata već Odeljenja za integrisano upravljanje granicom u Ministarstvu unutrašnjih poslova.

Alineja 5 treba izbrisati „koordinira i vodi sistem prognoziranja nastanka radijacione ili nuklearne vanredne situacije, koristeći posebne platforme ako se misli na sistem za podršku u odlučivanju HBRN nesreća “ARGOS“ jer ovaj sistem nije u funkciji a i u postojećoj sistematizaciji (2019. godine) nije predviđeno službeničko mjesto čiji bi opis poslova bio „vrši i vodi prognoze radijaciono-nuklearne nesreće“.

Alineja 6 „koordinira na nacionalnom i međunarodnom nivou razmjenu informacijama kroz uključenje Operativno-komunikacionog centra 112 (OKC 112), naročito u skladu sa Sporazumom između Evropske zajednice za atomsku energiju (EURATOM) i država nečlanica Evropske unije o učešću država nečlanica Evropske unije u sistemu Zajednice za ranu razmjenu informacija u slučaju radiološkog vanrednog događaja (ECURIE) i ostalim potvrđenim međunarodno-pravnim instrumentima u slučaju vanredne situacije; Nema potrebe da stoji "kroz uključenje Operativno-komunikacionog centra 112 (OKC 112),", kao što nije navedeno ni u alinejama 7 i 8 (slanja zahtjeva za pomoć i informisanja javnosti) jer su to sve nadležnosti OKC112 u okviru Direktorata za vanredne situacije, odnosno Organa državne uprave nadležnog za zaštitu i spašavanje. Predlažemo da stav 6 glasi: „koordinira na nacionalnom i međunarodnom nivou razmjenu informacija u slučaju radiološkog vanrednog događaja na osnovu svih potvrđenih međunarodno-pravnih instrumenata u slučaju vanredne situacije.

Znači predlaže se da član 14 glasi: Nadležnosti državnog organa nadležnog za poslove zaštite i spašavanja treba da bude napisano:

- 1) predlaže Nacionalni plan za djelovanje u slučaju radijacionog udesa;
- 2) izdaje saglasnost za prevoz radioaktivnih i nuklearnih materijala u skladu sa ovim zakonom i propisom kojim se uređuje prevoz opasnih materija;
- 3) izdaje saglasnost na preduzetne planove za djelovanje u slučaju radijacionog udesa (umjesto Planove pripremljenosti i odgovora na vanredne situacije) u skladu sa propisom kojim se uređuje oblast zaštite i spašavanje;
- 4) koordinira na nacionalnom i međunarodnom nivou razmjenu informacija u slučaju radiološkog vanrednog događaja na osnovu svih potvrđenih međunarodno-pravnih instrumenata u slučaju vanredne situacije;
- 5) upućuje zahtjev za pomoć od drugih država i međunarodnih organa i organizacija;
- 6) učestvuje u izradi i sprovođenju aktivnosti iz oblasti informisanja javnosti tokom vanredne situacije s ciljem podizanja svijesti i znanja građana o postupanju prije, tokom i nakon događaja.

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Primjedba za alineju 4 se prihvata. Primjedba koja se odnosi na alineju 5 se ne prihvata jer je to u nadležnosti Direktorata za vanredne situacije i predviđeno je mjerom 106 Strategije za smanjenje rizika od katastrofa s Dinamičkim planom aktivnosti za sprovođenje Strategije za period 2018-2023. godine, kao aktivnost koja treba da se realizuje

u 2023. godini. Prihvata se primjedba u vezi alineje 6. Ne prihvata se izmjena naziva člana 16 (ranije 14) zbog prezentovanog objašnjenja. Takođe se ne prihvata da se naziv Nacionalnog plana izmijeni jer direktiva ne prepoznaje radijacioni udes već radiološku vanrednu situaciju. Što se tiče primjedbe da se umjesto naziva „Planove pripremljenosti i odgovora na vanredne situacije“ koristi izraz „preduzetni planovi za djelovanje u slučaju radijacionog udesa“ se djelimično prihvata, na način što se definicija pod brojem 83 upotpunjava nazivom preduzetni plan a zadržava se u tekstu zakona naziv Plan pripremljenosti i odgovora na vanredne situacije, kako je uobičajen naziv u svim međunarodnim standardima (GSR Dio 7 MAAE „Pripremljenost i odgovor u slučaju radiološke ili nuklearne vanredne situacije“).

3. Primjedba 3

Primjedba 3 odnosi se na član 190 Prava i obaveze inspekcije zaštite i spašavanja. Naime, inspektori zaštite i spašavanja nijesu prepoznati na osnovu Zakona o prevozu opasnih materija u drumskom saobraćaju tako da smo mišljenja da ne bi trebalo da budu prepoznati ni u Nacrtu ovog zakona.

Stav Direkcije za inspekcijske poslove je da treba izbrisati član 190 tako da inspektori zaštite i spašavanja nemaju obavezu prema Zakonu o jonizujućem zračenju jer već prema Zakonu o zaštiti i spašavanju naređuju izradu preduzetnih planova za različite vrste rizika. (član 117 Zakon o zaštiti i spašavanju).

Odgovor: Primjedba se prihvata.

Obrazloženje: Ukazujemo da je izbrisan član 190 Prava i obaveze inspekcije zaštite i spašavanja. Međutim, zbog potrebe koordinisanog rada inspektora a na osnovu ostalih sugestija po pitanju prevoza opasnih materija, u članu 189 Nadzor nad sprovođenjem zakona dodata su dva stava koja glase:

„U slučaju ispitivanja sprovođenja planova pripremljenosti i odgovora na vanredne situacije (preduzetni plan) inspekcijski nadzor koordinisano vrši organ državne uprave nadležan za vanredne situacije preko inspekcije za zaštitu i spašavanje i organ državne uprave nadležan za inspekcijske poslove preko ekološke inspekcije – inspektora za oblast zaštite od jonizujućih zračenja u skladu sa ovim zakonom i zakonom o zaštiti i spašavanju.

Inspekcijski nadzor nad sprovođenjem prevoza nuklearnih materijala u drumskom saobraćaju vrši organ uprave nadležan za inspekcijske poslove, preko ekološke inspekcije – inspektora za oblast zaštite od jonizujućih zračenja u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor, u saradnji sa inspekcijom drumskog saobraćaja.“

4. Primjedba 4

U članu 82 stav 3 Nacrta zakona navedeno je da je u postupku izdavanja odobrenja za tranzit robe dvostruke namjene povezane sa jonizujućim zračenjem kopnenim i vodenim putem, organ državne uprave nadležan za unutrašnje poslove dužan je da pribavi mišljenje Ministarstva, mišljenja smo da treba izvršiti izmjenu u smislu da Agencija za zaštitu prirode i životne sredine treba da izdaje Odobrenje za tranzit robe dvostruke namjene povezane sa jonizujućim zračenjem kopnenim i vodenim putem uz saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove zaštite i spašavanja. Takođe, potrebno je precizno prepoznati dokumentaciju koju je potrebno da stranka dostavi uz zahtjev, radi dobijanja odobrenja za tranzit navedene robe.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Naime, primjedba se ne može prihvatiti jer je shodno članu 13 Zakona o kontroli izvoza robe dvostruke namjene ("Službeni list Crne Gore", br. 030/12) uređeno da se tranzit robe dvostruke namjene utvrđene u Listi, kopnenim i vodenim putem, vrši **na osnovu odobrenja organa državne uprave nadležnog za unutrašnje poslove**, uz saglasnost organa državne uprave nadležnih za poslove odbrane i vanjskih poslova. U nadležnosti Agencije za zaštitu prirode i životne sredine je **samo zaštita od jonizujućih zračenja, a ne roba dvostruke namjene**. Predlažemo da inicirate izmjene i dopune Zakona o kontroli izvoza robe dvostruke namjene kako bi ste propisali potrebnu dokumentaciju neophodnu radi dobijanja odobrenja za tranzit navedene robe.

5. Primjedba 5

U Poglavlju V Pripremljenost i odgovor na vanrednu situaciju kod članova 35 36, 37, 38 i 39 gdje je kod prepoznat Direktor za vanredne situacije umjesto „organ državne uprave nadležan za vanredne situacije promijeniti u državni organ za zaštitu i spašavanje” Usaglasiti sa Zakonom o zaštiti i spašavanju članove 33, 34 i 35 Zakona.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Vidjeti odgovor na primjedbu 1.

6. Primjedba 6

U članu 35 stav 2 gdje je navedeno "Sistem za upravljanje vanrednim situacijama" treba da stoji Sistem za upravljanje zaštitom i spašavanjem, jer Zakon o zaštiti i spašavanju ne prepoznaje sistem upravljanja vanrednom situacijom. S tim u vezi, u okviru značenja izraza pod 127 gdje je napisano šta je sistem upravljanja vanrednom situacijom, definisati isto iz Zakona o zaštiti i spašavanju (zaštita i spašavanja obuhvata skup mjera i radnji koje se preduzimaju u cilju otkrivanja i spriječavanja nastajanja opasnosti kao i ublažavanja posljedica radijacionih kontaminacija i nadalje sistem zaštite i spasavanja član 5 Zakona o zaštiti i spašavanju "Sistem zaštite i spašavanja građana i materijalnih dobara obuhvata planiranje, pripremanje i sprovođenje zaštite i spašavanje a ostvaruje se organizovanim aktivnostima i postupanja preventivnog i operativnog karaktera koje pripremaju i sprovode državni organi, organi državne uprave i organi opštine, privredna društva, druga pravna lica, preduzetnici i fizička lica.

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Ne prihvata se da se izraz „Sistem za upravljanje vanrednim situacijama” mijenja zbog razloga usklađenosti sa Direktivom 59/2013. Međutim, u cilju povezivanja propisa upotpunjena je definicija 126 (ranije 127) na način što se ukazuje da se radi o sistemu zaštite i spašavanja. Mora se voditi računa da se striktno radi o radiološkim vanrednim situacijama.

7. Primjedba 7

U članu 35 stav 4 gdje je navedeno "Nacionalni plan izrađuje organ državne uprave nadležnog za vanredne situacije u saradnji sa Ministarstvom, Agencijom i drugim nadležnim organima i institucijama, u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje zaštita i spašavanje." treba da stoji "Nacionalni plan za djelovanje u slučaju radijacionog udesa izrađuje državni organ nadležan za zaštitu i spašavanje u saradnji sa Ministarstvom, Agencijom i drugim nadležnim organima i institucijama, u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje zaštita i spašavanje".

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Sugestija se ne prihvata zbog nomotehničkih pravila u kojem je naziv Nacionalnog plana skraćen pa se tako skraćen koristi u nastavku teksta.

8. Primjedba 8

U članu 35 stav 5 gdje je navedeno da Nacionalni Plan donosi Vlada na period od deset godina promijeniti da ga donosi Vlada u periodu od pet godina, inače svake godine se planovi ažuriraju u skladu sa najnovijim saznanjima i dešavanjem prema Zakonu o zaštiti i spašavanju (pogledati Pravilnik o sadržaju i metodologiji izrade, načinu usaglašavanja, ažuriranja i čuvanja elaborata o procjeni rizika na osnovu kojih se izrađuju planovi zaštite i spašavanja i Pravilnik o bližem sadržaju i metodologiji izrade, načinu usaglašavanja i čuvanja planova zaštite i spašavanja).

Odgovor: Primjedba se prihvata.

9. Primjedba 9

Stav 7 člana 35 treba da glasi “Nacionalni plan periodično se preispituje, ažurira i testira shodno procjeni rizika i najnovijim saznanjima uzimajući u obzir saznanja iz ranijih izlaganja u vanrednim situacijama i rezultata učestvovanja u vježbama na nacionalnom i međunarodnom nivou”.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

10. Primjedba 10

U članu 35 stav 8 gdje je navedeno “Nacionalni plan sprovodi kordinacioni tim i opštinski timovi u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast zaštite i spašavanja.” Treba da stoji: “Nacionalni plan za djelovanje u slučaju radijacionog udesa sprovodi koordinacioni tim i opštinski timovi u skladu sa propisom kojim se uređuje zaštita i spašavanje.

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata.

Obrazloženje: U navedenoj rečenici briše se riječ „oblast“ dok naziv plana ostaje skraćen.

11. Primjedba 11

U članu 35 stav 11 dopuniti naziv Nacionalnog Plana tako da stav glasi: “Sredstva za sprovođenje Nacionalnog plana za djelovanje u slučaju radijacionog udesa obezbjeđuju se iz budžeta Crne Gore”.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Vidjeti odgovor na primjedbu 7.

12. Primjedba 12

U članu 35 stav 12 “Opštinski timovi, čiji su članovi lica za koje se očekuje da će učestvovati u vanrednoj situaciji izlaganja, dužni su da obezbijede ispunjavanje uslova datih u članu 145 ovog zakona, za koje se sredstva obezbjeđuju iz Budžeta.” Treba dodati “Koordinacioni tim i opštinski timovi čiji su članovi lica koja su dužna da učestvuju u vanrednoj situaciji izlaganja, dužni su da obezbijede ispunjavanje uslova datih u članu 145 ovog zakona, za koje se sredstva obezbjeđuju iz Budžeta.”

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Stav 8 i 12 člana je promijenjen uvođenjem i operativnih jedinica i glase: „Nacionalni plan sprovodi Kordinacioni tim, opštinski timovi i operativne jedinice u skladu sa propisima kojima se uređuje zaštita i spašavanje.

Timovi iz stava 8 ovog člana, čiji su članovi lica koja učestvuju u vanrednoj situaciji izlaganja i lica za koje se očekuje da će učestvovati u vanrednoj situaciji izlaganja, uključujući lica koja dobrovoljno učestvuju, dužni su da obezbijede ispunjavanje uslova datih u članu 145 ovog zakona, za koje se sredstva obezbjeđuju iz Budžeta.“

Napomena: Nedostajale su operativne jedinice pa su iste dodate u stavu 8. Samo ona lica koja učestvuju u vanrednoj situaciji izlaganja iz navedenih timova se smatraju licima koja se profesionalno izlažu u vanrednoj situaciji izlaganja na koje se primjenjuje član 145 nacrtu zakona.

13. Primjedba 13

U članu 36 promijeniti naziv Plana gdje je navedeno da je “Podnosilac zahtjeva za izdavanje ovlašćenja i dozvola u skladu sa ovim zakonom dužan, da samostalno ili uz angažovanje stručnjaka za zaštitu od zračenja iz člana 109, izradi uputstvo ili plan pripremljenosti i odgovora na vanredne situacije usaglašeni sa nacionalnim planom iz člana 34 ovog zakona.”

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Sugestija se djelimično prihvata jer se briše riječ uputstvo da bi se izvršilo usklađivanje sa odredbama Zakona o zaštiti i spašavanju. Takođe, briše se i to da stručnjak iz člana 109 izrađuje Plan pripremljenosti i odgovora na vanredne situacije, ali se dodaje stav u članu 36 **koji obavezuje** privredno društvo, preduzetnika ili drugo pravno lice **koje ima licencu za izradu preduzetnih planova**, u skladu sa propisom kojim se uređuje zaštita i spašavanje, da u slučaju izrade planova pripremljenosti i odgovora na radiološke vanredne situacije **angažuje stručnjaka za zaštitu od jonizujućih zračenja iz člana 109 ovog zakona**. Na ovaj način biće prenijet i član 82 stav 2 tačke j) i k) Direktive 59/2013. Takođe, neophodno je da Ministarstvo unutrašnjih poslova prenese Aneks XI Direktive 59/2013 koja se odnosi na izradu planova.

14. Primjedba 14

U stavu 6 člana 36 izvršiti izmjenu “organ državne uprave nadležan za vanredne situacije” u “organ državne uprave nadležan za poslove zaštite i spašavanja”.

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Vidjeti odgovor na primjedbu 1. Što se tiče primjedbe da se umjesto naziva „Planove pripremljenosti i odgovora na vanredne situacije“ koristi izraz „preduzetni planovi za djelovanje u slučaju radijacionog udesa“ se djelimično prihvata, na način što se definicija pod brojem 83 upotpunjava nazivom preduzetni plan a zadržava se u tekstu zakona naziv Plan pripremljenosti i odgovora na vanredne situacije, kako je uobičajen naziv u svim međunarodnim standardima (GSR Dio 7 MAAE „Pripremljenost i odgovor u slučaju radiološke ili nuklearne vanredne situacije“) (Odgovor na Primjedbu 2). Što se tiče postupka izrade planova, nakon korekcije isti je usaglašen sa Zakonom o zaštiti i spašavanju (pogledati odgovor na primjedbu 13).

15. Primjedba 15

U članu 37 stav 4 je navedeno da „u slučaju kada izlaganje u vanrednoj situaciji prelazi u stanje postojeće situacije izlaganja Ministarstvo, Agencija i organ državne uprave nadležan za vanredne situacije, po potrebi, sarađuje sa međunarodnim organizacijama, nadležnim organima susjednih i drugih država.“ Nije jasno koja je to situacija, da li je to vanredno stanje?

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Postojeća situacija izlaganja nije vanredna situacija izlaganja. Definirana je pod tačkom 88 člana 8 i predstavlja situaciju izlaganja jonizujućem zračenju koja već postoji, kontroliše se i ne zahtijeva preduzimanje hitnih mjera; (Član 4 tačka 35 Direktive 59/2013). Takođe, vanredna situacija izlaganja nije uvijek vanredno stanje (definicije 150 i 151).

UPRAVA ZA INSPEKCIJSKE POSLOVE

Uprava za inspekcijske poslove – Inspektor za zaštitu od jonizujućih zračenja dostavio je **jedan komentar i 27 primjedaba** od kojih su **prihvaćene 1 primjedba, djelimično prihvaćeno 2, a nije prihvaćeno 24 primjedbe.**

1. Primjedba 1

Član 8 – Navesti tačnu definiciju zaštitne opreme, i šta se ubraja u istu (problem oko definisanja jer je nedoumica kod korisnika bila da li su dozimetri zaštitna oprema).

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Definicija će biti predmet pravilnika koji proizilazi iz člana 121 stav 3 kojim će se propisati uslovi koje ispunjavaju potrebna sredstva i oprema lične zaštite na radu. Dozimetri ne predstavljaju zaštitnu opremu.

2. Primjedba 2

Član 16 – dodati u nadležnosti Uprava za inspekcijske poslove da Uprava oduzima ovlašćenja.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Ovlašćenja oduzima organ uprave koje iste izdaje, tj. Agencija za zaštitu prirode i životne sredine. Uprava za inspekcijske poslove zabranjuje rad shodno svojim propisanim nadležnostima.

3. Primjedba 3

Član 35 – Dodati da se pored Agencije i organa državne uprave nadležnog za vanredne situacije obavještava i Uprava za inspekcijske poslove ukoliko se dođe do saznanja o postojanju opasnosti o povećanom izlaganju jonizujućem zračenju.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Stav 1 člana 35 se odnosi na obavještanje od strane stanovništva a u slučaju saznanja o postojanju opasnosti o povećanom izlaganju jonizujućem zračenju

obavještava se organ državne uprave nadležan za vanredne situacije, odnosno Operativno komunikacioni centar 112, koji na nacionalnom nivou vrši koordinaciju relevantnih nadležnih institucija, uključujući i Upravu za inspekcijske poslove. Pored njih obavještava se i Agencija da bi mogla da planira sprovođenje vanrednog monitoringa radioaktivnosti.

Što se tiče obavještavanja Uprave za inspekcijske poslove u članu 91 stav 1 alineja 3 propisano je da su svi nosioci ovlašćenja dužni da obavijeste Agenciju i organ uprave nadležan za inspekcijske poslove o vanrednoj situaciji prilikom obavljanja djelatnosti i/ili aktivnosti.

4. Primjedba 4

U članu 91 dodati tačku 7 da Uprava za inspekcijske poslove može da vrši oduzimanje ovlašćenja i u slučaju da zaposlena lica kod nosioca ovlašćenja ne posjeduju/koriste zaštitnu opremu.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Kao što je objašnjeno u odgovoru na primjedbu 2 ovlašćenja oduzima organ uprave koje iste izdaje, tj. Agencija za zaštitu prirode i životne sredine. Uprava za inspekcijske poslove zabranjuje rad shodno svojim propisanim nadležnostima. Ne prihvata se ni drugi dio primjedbe jer je on obuhvaćen tačkom 1 ovog stava, odnosno Agencija će oduzeti ovlašćenja izdata u skladu sa ovom zakonom ako nosilac ovlašćenja prestane da ispunjava jedan ili više propisanih uslova na osnovu kojih je izdato ovlašćenje. Jedan od uslova za dobijanje ovlašćenja je spisak zaštitne opreme i dokaz o njenoj ispravnosti.

5. Primjedba 5

U članu 99 stav 1 propisati da se organ uprave nadležan za inspekcijske poslove obavještava u vezi slanja zahtjeva za izdavanje odobrenja za pošiljku radioaktivnog otpada i/ili zahtjeva za izdavanje odobrenja za pošiljku istrošenog goriva Agencije nadležnoj instituciji države odredišta i nadležnim institucijama država preko kojih se vrši tranzit na davanje saglasnosti.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Slanje zahtjeva za izdavanje odobrenja za pošiljku radioaktivnog otpada i/ili zahtjev za izdavanje odobrenja za pošiljku istrošenog goriva vrši se preko standardizovanog obrasca i između nadležnih institucija koje izdaju ovlašćenja, kako propisuje Direktiva 117/2006 o nadzoru i kontroli pošiljaka radioaktivnog otpada i istrošenog goriva, pa se primjedba ne može prihvatiti.

6. Primjedba 6

U članu 105 stav 2 propisati da se obavještava i organ uprave nadležan za inspekcijske poslove u slučaju neuspjele pošiljke.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Shodno standardizovanoj proceduri koja je propisana Direktivom 117/2006 o nadzoru i kontroli pošiljaka radioaktivnog otpada i istrošenog goriva komunikacija se vrši isključivo između nadležnih institucija koje izdaju ovlašćenja, odnosno u slučaju neuspjele pošiljke, Agencija bez odlaganja o tome pribavlja pisano obavještenje od nadležnih institucija država učesnica u pošiljci i o toj odluci obavještava nosioca odobrenja. Međutim,

kada pošiljka ne može biti realizovana do kraja ili ako nijesu ispunjeni uslovi za pošiljku u skladu sa ovim zakonom, organ uprave nadležan za inspekcijske poslove, na predlog Agencije, zabranjuje pošiljku i obezbjeđuje da radioaktivni otpad ili istrošeno gorivo preuzme nosilac odobrenja, ukoliko nije moguće postići dogovor.

7. Primjedba 7

U članu 109 nije jasno napisano kako se privredno društvo naziva stručnjakom.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Stručnjak za zaštitu od jonizujućih zračenja može biti privredno društvo, preduzetnik ili drugo pravno lice ukoliko ispuni uslove u skladu sa ovim zakonom, na način kako se i sada definiše, s novinom da te poslove može obavljati i strano pravno lice ukoliko ispuni uslove ovog zakona. Definicija stručnjaka za zaštitu od jonizujućih zračenja data je u Direktivi Savjeta Evropske unije 2013/59/EURATOM o osnovnim sigurnosnim standardima za zaštitu od opasnosti koje potiču od izloženosti jonizujućem zračenju, i o stavljanju van snage Direktiva Savjeta Evropske unije (89/618/EURATOM, 90/641/EURATOM, 96/29/EURATOM, 97/43/EURATOM i 2003/122/EURATOM te se ista mora transponovati u ovaj Zakon.

Odgovor obrazložen na sastanku Radne grupe.

8. Primjedba 8

Da li se u članu 116 stav 1 misli da pravno lice koje upošljava stručnjaka za medicinsku fiziku podnosi zahtjev za ponovno izdavanje dozvole o obavljanju poslova stručnjaka za medicinsku fiziku?

Odgovor na komentar: Ne, zahtjev podnosi fizičko lice koje je stručnjak za medicinsku fiziku.

9. Primjedba 9

U članu 118 stav 1 tačka 6 naglasiti i da je lice odgovorno za zaštitu od jonizujućih zračenja (RPO) mora imati izvršen zdravstveni pregled za rad u zoni zračenja i dodati tačku da je RPO obavezan da ima odgovarajuću stručnu spremu i da periodično vrši obnovu znanja.

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Dio primjedbe koji se odnosi na to da je lice odgovorno za zaštitu od jonizujućih zračenja (RPO) mora imati izvršen zdravstveni pregled za rad u zoni zračenja se prihvata na način što se upotpunila definicija lica odgovornog za zaštitu od jonizujućih zračenja (RPO) dodajući da je ono profesionalno izloženo lice. Na taj način ono mora biti podvrgnuto zdravstvenom pregledu kako je i navedeno u članu 141 Nacrta zakona.

Što se tiče primjedbe da je RPO obavezan da ima odgovarajuću stručnu spremu i da periodično vrši obnovu znanja ukazujemo da je ista propisana u okviru članova 122 stav 1 i član 131 stav 1 alineja 8.

10. Primjedba 10

U članu 122 stav 1 nije propisano na koji način se vrši obnavljanje stručne osposobljenosti odnosno nije navedeno ko to radi.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: U poglavlju XI. Propisani su uslovi za stručno osposobljavanje i informisanje o zaštiti od jonizujućih zračenja. U članu 124 propisano je ko može da vrši poslove stručnog osposobljavanja, odnosno da je to privredno društvo ili drugo pravno lice koje od Agencije dobije dozvolu za obavljanje poslova stručnog osposobljavanja.

11. Primjedba 11

U članu 147 nije navedneo koja se zaštitna oprema koristi, tj. na koji način se štite lica čija su radna mjesta u radonski prioritetnim područjima.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Ne postoji zaštitna oprema za lica čija su radna mjesta u radonski prioritetnim područjima. Za ta lica propisane su mjere zaštite na drugačiji način u okviru člana 148 Nacrta zakona.

12. Primjedba 12

U članu 147 stav 6 nije navedneo koliko često će se vršiti mjerenje radona ili je to predviđeno pravilnikom?

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: U stavu 6 člana 147 dat je pravni osnov za izradu pravilnika o načinu uspostavljanja radonski prioritetnih područja, uslovima za razvrstavanje radnih mjesta na prizemlju i ispod nivoa tla, načinu vršenja i učestalosti mjerenja.

13. Primjedba 13

U članu 153 potrebno je jasno definisati koji građevinski materijali su u pitanju, napraviti spisak.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: U članu 153 stav 12 dat je pravni osnov za izradu pravilnika kojim će se propisati vrste građevinskog materijala za koje je utvrđeno da izazivaju zabrinutost sa stanovišta zaštite od jonizujućih zračenja u pogledu gama zračenja koje emituju, način proračuna indeksa koncentracije aktivnosti za gama zračenje koje emituju građevinski materijali, način proračuna efektivnih doza od građevinskog materijala sa primjerom njihovih procjena, vrstu informacija o građevinskom materijalu i o njegovoj namjeni korišćenja, način vođenja evidencije i način izvještavanja o rezultatima mjerenja.

14. Primjedba 14

U članu 188 stav 2 propisati da se nadzor vrši preko ekološke inspekcije-inspektora za zaštitu od zračenja koje je profesionalno izloženo lice, lice koje nosi dozimetar i redovno sprovodi ljekarske preglede.

Odgovor: Primjedba se prihvata na način što je u članu 15 Nadležnosti organa uprave nadležnog za inspekcijske poslove tačka 1 izmijenjena tako da sada glasi: „vrši inspekcijski nadzor u oblasti zaštite od jonizujućih zračenja, radijacione i nuklearne sigurnosti i

bezbjednosti preko inspektora za oblast zaštite od jonizujućih zračenja, koji je u smislu ovog zakona profesionalno izloženo lice“.

15. Primjedba 15

Izvršiti izmjenu člana 189 tako da glasi „prava i obaveze ekološkog inspektora – inspektora za zaštitu od zračenja.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Ne prihvata se izmjena naziva člana 190 (ranije 189) iz razloga što je prihvaćena primjedba 14 na osnovu koje se prepoznaje inspektor za oblast zaštite od jonizujućih zračenja u okviru ekološke inspekcije.

16. Primjedba 16

U članu 189 stav 1 tačka 14 treba da se navede da se djelatnosti i/ili aktivnosti zabranjuju ukoliko nijesu prijavljene i Upravi za inspekcijske poslove.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Obaveza prijavljivanja djelatnosti i/ili aktivnosti propisana je članom 45 na osnovu kojeg su lica koja žele da se bave određenom djelatnošću i/ili aktivnošću dužna da istu prijave Agenciji, koja dalje u postupku, ukoliko je djelatnost i/ili aktivnost opravdana ukazuje šta je potrebno raditi. Agencija po službenoj dužnosti i na osnovu Zakona o državnoj upravi obavještava organ uprave nadležan za inspekcijske poslove o ishodima podnijetih zahtjeva o prijavljivanju djelatnosti i/ili aktivnosti.

17. Primjedba 17

U članu 189 stav 1 tačka 60 nije jasno da li se dobija dozvola za iznajmljivanje izvora jonizujućeg zračenja ili Ugovor o iznajmljivanju?

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: U Nacrtu zakona u članu 75 propisani su uslovi za dobijanje Odobrenja za iznajmljivanje izvora iz kojeg slijedi odredba norme prava i obaveze ekološkog inspektora.

18. Primjedba 18

U članu 189 stav 1 tačka 88 nije jasno ko podnosi zahtjev, da li je to pravno lice koje zapošljava stručnjaka za medicinsku fiziku?

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Ova norma se i ne piše u članu koji se tiče prava i obaveza ekološkog inspektora, već se piše u dijelu Nacrta zakona koji taj dio razrađuje. Norma je napisana u članu 111 stav 1 kojim se uređuje da je za vršenje poslova stručnjaka za medicinsku fiziku u oblasti radiologije, nuklearne medicine ili radioterapije, fizičko lice koje posjeduje odgovarajuće znanje, osposobljenost i iskustvo za djelovanje ili pružanje specijalističkih savjeta, dužno je da Agenciji podnese zahtjev za izdavanje dozvole o obavljanju poslova stručnjaka za medicinsku fiziku, na propisanom formularu.

19. Primjedba 19

U članu 189 stav 1 tačka 90 ili 91 treba da bude jasno definisana stručna sprema lica odgovornog za zaštitu od jonizujućih zračenja.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Ovakve norme se ne piše u članu koji se tiče prava i obaveza ekološkog inspektora, već se pišu u dijelu Nacrta zakona koji taj dio razrađuje. Primjedba se ne može prihvatiti jer se ne propisuje stručna sprema zaposlenih lica kod krajnjih korisnika ovim Nacrtom zakona, izuzev kadra kod stručnjaka koji su prepoznati u Nacrtu zakona. Stručne spreme lica zaposlenih kod krajnjih korisnika propisane su posebnim aktima o sistematizaciji radnih mjesta a njihova prava regulisana ugovorima.

20. Primjedba 20

U članu 189 stav 1 tačka 98 se ne navodi ko izdaje dozvolu o obavljanju poslova stručnog osposobljavanja.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Ovakve norme se ne piše u članu koji se tiče prava i obaveza ekološkog inspektora, već se pišu u dijelu Nacrta zakona koji taj dio razrađuje. U poglavlju XI. Propisani su uslovi za stručno osposobljavanje i informisanje o zaštiti od jonizujućih zračenja. U članu 124 propisano je ko može da vrši poslove stručnog osposobljavanja, odnosno da je to privredno društvo ili drugo pravno lice koje od Agencije dobije dozvolu za obavljanje poslova stručnog osposobljavanja.

21. Primjedba 21

U članu 189 stav 1 tačka 122 nije navedeno kada se naređuje vršenje mjerenja koncentracije aktivnosti radona i da li je to pravilnikom predviđeno?

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Ovakve norme se ne piše u članu koji se tiče početka primjene zakona, dakle obaveze stupaju na snagu danom početka primjene zakona, tj, od 1. juna 2023. godine. Prije toga Ministarstvo je u obavezi da donese pravilnik o načinu uspostavljanja radonski prioritetnih područja, uslovima za razvrstavanje radnih mjesta na prizemlju i ispod nivoa tla, načinu vršenja i učestalosti mjerenja, za čiju izradu je pravni osnov dat u članu 147 stav 6.

22. Primjedba 22

U članu 189 stav 1 tačka 126 nije jasno navedeno kada se naređuje mjerenje, da li prilikom pakovanja?

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Ova norma se ne piše u članu koji se tiče prava i obaveza ekološkog inspektora, već se pišu u dijelu Nacrta zakona koji taj dio razrađuje. Dakle, norma je

napisana u članu 152 stav 1 gdje je uređeno da se voda za piće ne smije stavljati na raspolaganje za javnu upotrebu ni biti dostupna na tržištu u Crnoj Gori, ako: koncentracija aktivnosti radona prelazi najveću dopuštenu vrijednost ili sadržaj prirodnih radionuklida prelazi referentni nivo a nijesu preduzete mjere za smanjenje izloženosti prirodnim radionuklidima, na nivo koji je onoliko nizak koliko je to objektivno moguće postići, s obzirom na ekonomske i društvene faktore. Dakle, mjerenje se vrši prije pakovanja vode za vodu koja se proizvodi u Crnoj Gori, a za vodu koja se uvozi prije uvoza ukoliko izvještaj o ispravnosti vode ne prati pošiljku vode.

23. Primjedba 23

U članu 189 stav 1 tačka 129 nije jasno definisano o kojem se građevinskom materijalu rado, tj. treba dati tačan spisak.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Ova norma se ne piše u članu koji se tiče prava i obaveza ekološkog inspektora, već se pišu u dijelu Nacrta zakona koji taj dio razrađuje. U članu 153 stav 12 dat je pravni osnov za izradu pravilnika kojim će se propisati vrste građevinskog materijala za koje je utvrđeno da izazivaju zabrinutost sa stanovišta zaštite od jonizujućih zračenja u pogledu gama zračenja koje emituju, način proračuna indeksa koncentracije aktivnosti za gama zračenje koje emituju građevinski materijali, način proračuna efektivnih doza od građevinskog materijala sa primjerom njihovih procjena, vrstu informacija o građevinskom materijalu i o njegovoj namjeni korišćenja, način vođenja evidencije i način izvještavanja o rezultatima mjerenja.

24. Primjedba 24

Propisati u članu 189 stav 1 tačka 142 da su operateri postrojenja za preradu metala i operateri reciklažnih dvorišta obavezni da imaju uređaj za mjerenje radioaktivnosti.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Ova norma se ne piše u članu koji se tiče prava i obaveza ekološkog inspektora, već se pišu u dijelu Nacrta zakona koji taj dio razrađuje. U članovima 183, 184 i 185 precizno su propisane dužnosti operatera postrojenja u kojima se prikuplja, prerađuje ili topi otpadni metal. Što se tiče mjerenja, dužni su da ih obezbijede ali korišćenjem usluge stručnjaka za zaštitu od jonizujućih zračenja, koje je ovlašćeno od strane Agencije za zaštitu prirode i životne sredine za obavljanje poslova mjerenja.

25. Primjedba 25

U članu 189 dodati tačke:

- da naredi pribavljanje zaštitne opreme;
- da naredi korišćenje zaštitne opreme;
- da naredi da se ventilacija dovede u ispravno stanje;
- da naredi saniranje podova;
- da naredi da su tehnički uslovi zadovoljavajući;
- da zabrani rad u zoni zračenja licima koja rade u zoni zračenja na dnevnom (mjesečnom ili godišnjem) nivou više sati nego što je dozvoljeno.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Navedena primjedba se ne prihvata iz razloga što navedeno predstavlja uslove koje podnosilac zahtjeva dužan da dokaže u postupku ovlašćivanja, a isti su navedeni u članu 190 (ranije 189) stav 1 tačke 18, 20 i 22. Jasno je napisano da se zabranjuju djeltanosti i/ili aktivnosti bez posjedovanja odgovarajućeg ovlašćenja.

26. Primjedba 26

U članu propisati mandatne kazne za fizička lica u slučaju kada ne nosi zaštitnu opremu i/ili dozimeter. Da li bi trebala svaka tačka iz člana 189 da ima i tačku u kaznenim odredbama?

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Mandatna kazna za fizičko lice koje je profesionalno izloženo lice ili lice koje je zaposleno kod nosioca ovlašćenja na koje se primjenjuje ovaj zakon ne može biti kažnjeno, izuzev stručnjaka za medicinsku fiziku i lica koje je investitor objekta u pogledu zaštite od radona. Nije potrebno da svaka tačka iz člana prava i obaveza ekološkog inspektora ima kaznenu odredbu.

27. Primjedba 27

Nije propisan rok za prilagođavanje poslovanja nosioca postojećih dozvola.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Primjedba se ne prihvata iz razloga što je već odredba propisana u okviru člana 194. Rok od šest (6) mjeseci za prijavljivanje je korigovan tako da je novi propisani rok dvije (2) godine od dana početka primjene ovog zakona.

28. Primjedba 28

U zakonu propisati da su profesionalno izložena lica i inspektori za zaštitu od zračenja, kao i lica koja vrše prvi inspekcijski pregled (prilikom procedure za dobijanje dozvole).

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata.

Obrazloženje: U članu 15 Nadležnosti organa uprave nadležnog za inspekcijske poslove tačka 1 je izmijenjena tako da sada glasi: „vrši inspekcijski nadzor u oblasti zaštite od jonizujućih zračenja, radijacione i nuklearne sigurnosti i bezbjednosti preko inspektora za oblast zaštite od jonizujućih zračenja, koji je u smislu ovog zakona profesionalno izloženo lice“. Ne prihvata se dio primjedbe da zaposlena lica na izdavanju dozvola budu profesionalno izložena lica. Naime, zakonom je predviđeno da uvid u prostor i opremu vrši stručnjak za zaštitu od jonizujućih zračenja čiji su izvještaji i mišljenja sastavni dio dokumentacije koju podnosi podnosilac zahtjeva za dobijanje ovlašćenja. Uvid u kadar nije potrebno izvršiti s obzirom da se isti dokazuje putem dokumentacije koja se takođe dostavlja uz zahtjev za izdavanje ovlašćenja. S tim u vezi zaposlena lica na izdavanju ovlašćenja nijesu profesionalno izložena lica.

UPRAVA CARINA CRNE GORE

Uprava carina Crne Gore **dostavila je 1 komentar i 6 primjedaba** od kojih su **prihvaćene 3, a djelimično su prihvaćene 3 primjedbe.**

1. Primjedba 1

U članu 2 Nacrta zakona je navedeno da se ovaj zakon ne primjenjuje na uvoz i izvoz istrošenog goriva, dok je u članu 11 nacrta Zakona navedeno da se zabranjuje uvoz, prerada, skladištenje i odlaganje radioaktivnog otpada i istrošenog goriva inostarnog porijekla na teritoriji Crne Gore. S tim u vezi, ističemo da član 11 Nacrta Zakona koji se odnosi na uvoz istrošenog goriva inostranog porijekla nije u skladu sa članom 2 Nacrta Zakona.

Odgovor: Primjedba se prihvata. Korigovan je član 2 i izbrisana je riječ „uvoz i“.

2. Primjedba 2

U članu 95 Nacrta zakona je navedeno da je zabranjen izvoz: čije je odredište južnije od 60° južne geografske širine; u državu potpisnicu Sporazuma o partnerstvu između članica afričkih, karipskih i pacifičkih grupa država sa jedne strane i Evropske unije i njenih država članica sa druge strane (Sporazum AKP–EU iz Cotonoua), a koja nije država članica; ili u treću zemlju koja na osnovu mišljenju Agencije nema administrativnih i tehničkih mogućnosti i regulatornu strukturu za sigurno upravljanje radioaktivnim otpadom ili istrošenim gorivom, u skladu sa Zakonom o potvrđivanju Zajedničke konvencije o sigurnosti upravljanja istrošenim gorivom i sigurnosti upravljanja radioaktivnim otpadom, pri čemu se uzimaju u obzir sve relevantne informacije iz drugih država članica, o čemu Agencija u saradnji sa organom uprave nadležnim za inspekcijske poslove sačinjava zabilješku i obavještava Evropsku komisiju i Savjetodavni odbor. U vezi sa navedenim, ističemo da u stavu 1 alineja 1 nije navedena odnosno precizirana roba za koju je zabranjen izvoz, pa samim tim ova odredba je neprimjenljiva.

Takođe, u stavu 1 alineja 2 se navodi roba - istrošeno gorivo na koju se ovaj Zakon ne odnosi shodno članu 2 Nacrta zakona.

Dalje, u članu 95 Nacrta zakona je navedeno da prilikom mišljenja iz stava 1 alineja 3 Agencija koristi preporuku Evropske komisije o kriterijumima za izvoz radioaktivnog otpada i istrošenog goriva u treće zemlje. S tim u vezi, sugerišemo da je potrebno precizirati na koju robu se misli, jer u ovom članu ne postoji alineja 3 u stavu 1 (samo alineja 1 i 2) ili nije označena.

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Član se odnosi samo na zabranu izvoza radioaktivnog otpada. S tim u vezi prihvata se prvi dio primjedbe, na način da se mijenja naziv člana i uvod u prvi stav člana dodavanjem riječi „radioaktivnog otpada“. Drugi dio primjedbe se ne prihvata, jer se radi o nazivu međunarodno-pravnog instrumenta tj. Zakona o potvrđivanju Zajedničke konvencije o sigurnosti upravljanja istrošenim gorivom i sigurnosti upravljanja radioaktivnim otpadom. Treći dio primjedbe se prihvata i numeriče se alineja 3, a samom izmjenom uvoda u stav člana je jasno da se radi o radioaktivnom otpadu.

3. Primjedba 3

U članu 152 Nacrta zakona je navedeno da uvoznik i distributer mogu uvesti i distribuirati vodu za piće samo ako posjeduju sertifikat o ispravnosti vode u pogledu radionuklida izdat od strane akreditovane i/ili ovlaštene laboratorije za mjerenje radioaktivnosti u vodi za piće iz države izvoznice ili sertifikat izdat od strane stručnjaka za zaštitu od jonizujućih zračenja iz člana 109 ovog zakona. Da li shodno ovom članu uvoznik mora imati sertifikat o ispravnosti vode u pogledu radionuklida na graničnom prelazu prilikom ulaska u Crnu Goru ili u unutrašnjoj carinskoj ispostavi prilikom stavljanja robe u slobodan promet (carinjenje). Navedeno je potrebno precizirati i propisati.

Odgovor: Primjedba se prihvata. Izvještaj (ranije sertifikat) o ispravnosti vode u pogledu radionuklida uvoznik mora posjedovati prilikom ulaska u Crnu Goru (uvoza). Treći stav ovog člana je preciziran tako da glasi: „Uvoznik i distributer mogu uvesti i distribuirati vodu za piće samo ako posjeduju izvještaj o ispravnosti vode u pogledu radionuklida izdat od strane akreditovane i/ili ovlaštene laboratorije za mjerenje radioaktivnosti u vodi za piće iz države izvoznice ili izvještaj izdat od strane stručnjaka za zaštitu od jonizujućih zračenja iz člana 109 ovog zakona, koji daju na uvid carinskom organu na graničnom prelazu.“

4. Primjedba 4

U članu 153 Nacrta zakona je navedeno da ukoliko uvoznik građevinskog materijala uvozi materijal uz koji je dostavljen izvještaj o rezultatima mjerenja odgovarajućeg indeksa koncentracije aktivnosti izdat od ovlaštene laboratorije zemlje porijekla, isti nije dužan da obezbijedi izvještaj iz stava 2 alineja 2 ovog člana. Predlažemo da precizirate izgled i sadržaj ovog izvještaja ili da se donese podzakonski propis koji će sadržati detalje.

Takođe, kod propisivanja odredbe ovog člana treba razmotriti mogućnost da se carinskom organu dostavi spisak ovlašćenih laboratorija u drugim zemljama koje izdaju izvještaj o rezultatima mjerenja odgovarajućeg indeksa koncentracije aktivnosti? Ukoliko ne, potrebno je carinskom organu dostaviti primjere izvještaja pri čemu će prepoznati da se radi o izvještajima ovlašćenih laboratorija.

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Prvi dio primjedbe se ne prihvata jer se radi o rezultatima mjerenja koje vrši stručnjak za zaštitu od jonizujućih zračenja iz člana 109 Nacrta zakona. Način pod kojim se stručnjaku za zaštitu od jonizujućih zračenja izdaje dozvola kao i vrstu, opis i način vršenja poslova stručnjaka za zaštitu od jonizujućih zračenja i bliže uslove o kadru, opremi, prostoru i odgovarajućem sertifikatu o akreditaciji dat je u članu 109 stav 6 Nacrta zakona. Takođe, u članu 153 stav 12 dat je pravni osnov za izradu pravilnika kojim će se urediti vrste građevinskog materijala za koje je utvrđeno da izazivaju zabrinutost sa stanovišta zaštite od jonizujućih zračenja u pogledu gama zračenja koje emituju, način proračuna indeksa koncentracije aktivnosti za gama zračenje koje emituju građevinski materijali, način proračuna efektivnih doza od građevinskog materijala sa primjerom njihovih procjena, vrstu informacija o građevinskom materijalu i o njegovoj namjeni korišćenja, način vođenja evidencije i način izvještavanja o rezultatima mjerenja.

Drugi dio primjedbe se prihvata i to na način što je dodat novi stav u članu 153 kojim se uređuje da Agencija za zaštitu prirode i životne sredine objavljuju listu ovlašćenih stranih laboratorija koje izdaju izvještaj o rezultatima mjerenja odgovarajućeg indeksa koncentracije aktivnosti i o tome obavještava carinski organ.

5. Primjedba 5

U članu 181 Nacrta zakona navedeno je da se hrana, hrana za životinje, lijekovi, duvan i duvanski proizvodi, kozmetička sredstva, igračke, sredstva za ličnu higijenu i drugi predmeti opšte upotrebe, ne smiju uvoziti, izvoziti ili vršiti njihov tranzit ako sadrže radionuklide iznad propisanih granica. Uvoz, izvoz i tranzit roba iz stava 1 ovog člana koja ne sadrži radionuklide iznad propisanih granica može se vršiti samo na graničnim prelazima i poštanskim ispostavama na kojima je organizovan inspekcijski nadzor. Naime, da li se član 181 Nacrta zakona odnosi samo na robni promet odnosno uvoz u komercijalne svrhe ili i na putnički promet od strane fizičkih lica za svoje lične potrebe?

Odgovor: Član 181 Nacrta zakona odnosi samo na robni promet odnosno uvoz u komercijalne svrhe.

6. Primjedba 6

U članu 191 Nacrta zakona su navedena prava i obaveze carinskog organa.

Naime, da li prilikom uvoza ili izvoza izvora jonizujućeg zračenja i nuklearnog materijala uvoznik/izvoznik mora priložiti carinskom organu i licencu i odobrenje Agencije ili samo jedan od ova dva dokumenta?

Takođe, da li je za tranzit radioaktivnih izvora i nuklearnog materijala potrebno priložiti carinskom organu i licencu i odobrenje Agencije ili samo jedan od ova dva dokumenta?

Takođe, da li carinski organ prilikom uvoza robe iz člana 191 nacrta Zakona kontroliše da li se uvoz ove robe vrši uz licencu odnosno odobrenje Agencije na graničnom prelazu prilikom unošenja ove robe u Crnu Goru ili u unutrašnjoj carinskoj ispostavi prilikom stavljanja robe u slobodan promet (carinjenje)?

Odgovor: Primjedba se prihvata. Vezano za prvi dio primjedbe izvršena je korekcija člana i potrebno je priložiti i licencu i odobrenje koje izdaje Agencija. Carinski organ carinski organ kontroliše robu iz člana 191 Nacrta zakona prilikom uvoza robe.

7. Primjedba 7

U članu 198 Nacrta zakona je navedena odložena primjena člana 95 stav 1 alineja 3, a koja ne postoji u nacrtu Zakona.

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata. Numerisana je alineja 3 u članu 95 stav 1 pa na snazi ostaje gore propisana odredba.

OPŠTINA TIVAT

ZAJEDNICA OPŠTINA CRNE GORE

Predstavnica Opštine Tivat gđa Tatjana Jelić koja istovremeno zastupala i interese Zajednice opština Crne Gore dostavila je **2 primjedbe od kojih nije nijedna prihvaćena.**

1. Primjedba 1

U članu 8 Nacrta zakona navedena su značenje izraza, među kojima nije definisano značenje izraza „boravišne prostorije“ i „radne prostorije“. Mišljenja smo da je potrebno dopuniti navedeni član i tim definicijama.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Primjedba se ne prihvata iz razloga jer je jasno o kakvim se prostorima radi pa ih nije potrebno definisati. Definicije ne zahtijeva ni Direktiva 59/2013. Pojašnjenja radi „boravišni prostor“ predstavlja uobičajen izraz za prostor u kojem čovjek živi, dok je „radni prostor“ izraz za prostor u kojem čovjek radi.

2. Primjedba 2

U članu 149 mišljenja smo da stavove 4, 5, 6 i 7 ovog člana treba brisati odnosno brisati stavove:

“Mjerenja iz stava 4 ovog člana planiraju se na godišnjem nivou kroz izradu lokalnih akcionih planova zaštite od radona koje su dužne da izrade jedinice lokalne samouprave.

Saglasnost na izradu lokalnih akcionih planova zaštite od radona daje Ministarstvo uz prethodno pribavljeno mišljenje Agencije.

Troškove izrade i sprovođenja lokalnih akcionih planova zaštite od radona snose jedinice lokalnih samouprava.

Način izrade i sadržaj lokalnih akcionih planova zaštite od radona propisuje Ministarstvo.”

Potrebno je primijeniti smjernice za druga strašeka dokumenta i u slučaju zaštite od radona.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Obrazloženje: Primjedba se ne može prihvatiti iz razloga jer obavezu mjerenja i brige za zdravlje stanovništva nameću odredbe Direktive 59/2013. Dodatno, navedeni stavovi ovog člana predstavljaju mjere 3.6, 3.7, 3.8 i 3.9 iz Akcionog plana Programa zaštite od radona za period 2019-2023. godine, koji je Vlada Crne Gore donijela 20. decembra 2018. godine. Dakle, riječ je o sljedećim mjerama:

- 3.6 Propisati izradu lokalnih (opštinskih) akcionih planova zaštite od radona;
- 3.7 Propisati način izrade i sadržaj lokalnih (opštinskih) akcionih planova zaštite od radona;
- 3.8 Izrada lokalnih (opštinskih) akcionih planova zaštite od radona, u saradnji sa MORT-om, za prioriteta radonska područja;
- 3.9 Izrada lokalnih (opštinskih) akcionih planova zaštite od radona u saradnji sa MORT-om za ostale jedinice lokalne samouprave koja nisu radonski prioriteta područja.

Ukazujemo da je prilikom usvajanja Programa zaštite od radona s Akcionim planom za period 2019-2023. godine konsultovana Zajednica opština Crne Gore i Ministarstvo finansija, upravo zbog sredstava koje jedinice lokalnih samouprava treba da obezbijede. Ukazujemo da je na Program zaštite od radona s Akcionim planom za period 2019-2023. godine sa detaljno urađenim Izvještajem o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa (RIA obrazac) dato pozitivno mišljenje Ministarstva finansija broj 02-03-15758/1.

Drugi dio primjedbe u vezi strateških smjernica se takođe ne prihvata zbog obaveza i drugačijeg pristupa, koji u slučaju zaštite od radona uređuje Direktiva 59/2013, zbog čega je i Generalni Sekretarijat Vlade Crne Gore, koji je zadužen za usaglašavanje strateških dokumenata, na Program zaštite od radona s Akcionim planom za period 2019-2023. godine dao pozitivno mišljenje, broj 02-4788/2 od 12. oktobra 2018. godine.

OSTALE INTERSEKTORSKE KONSULTACIJE

U okviru javne rasprave održano je više sastanaka sa predstavnicima institucija i članovima Radne grupe koja je radila na izradi ovog nacrta zakona. Takođe, poseban sastanak održan je sa predstavnicima Ministarstva unutrašnjih poslova u cilju precizno definisanih normi koje se odnose na radijacionu i/ili nuklearnu bezbjednost. Naime, kako je već u sistemu Zakonom o zaštiti lica i imovine uređen način izrade Plana zaštite posebno šticećenih objekata, to nije potrebno ovo ponovo uređivati već se pozvati na taj propis i obaveze za posebno šticećene objekte shodno tom zakonu. Kolege su saglasne da se treba posebno urediti radijaciona i/ili nuklearna bezbjednost, lice odgovorno za radijacionu i/ili nuklearnu bezbjednost jer to lice u odnosu na odgovorno lice propisano Zakonom o zaštiti imovine i lica obavlja drugačije vrste poslova, te da je sve aktivnosti i propise povezano sa tim, pa i prilikom prevoza opasnih materija klase VII, potrebno urediti Nacrtom zakona.

Takođe, izvršene su konsultacije sa predstavnicima Ministarstva ekonomije u oblasti robe dvostruke namjene i aktivnosti/ili djelatnosti koje uključuju prirodne radioaktivne materijale (NORM), kao što su eksploatacija ugljovodonika, rudnici i dr.

Osim navedenog, izvršene su konsultacije i sa predstavnicima Ministarstva odbrane u okviru kojih je dogovoreno da se primjena zakona izuzme za sve poslove namijenjene za odbranu zemlje osim dijela koji se odnosi učešće pripadnika Vojske Crne Gore u vanrednoj radiološkoj situaciji izlaganja.

Učesnici okruglog stola o Nacrtu zakona o zaštiti od jonizujućeg zračenja, radijacionoj i nuklearnoj sigurnosti i bezbjednosti, 26. februar 2018. godine

	Ime i prezime	Institucija/organizacija
1.	Oana Velicu	ENCO
2.	Tanja Perko	SCK CEN (ENCO)
3.	Nicoleta Preda	ENCO
4.	Ivana Vojinović	Ministarstvo održivog razvoja i turizma
5.	Tamara Đurović	Ministarstvo održivog razvoja i turizma
6.	Nataša Bjelica	Ministarstvo održivog razvoja i turizma
7.	Slavica Braunović	Ministarstvo održivog razvoja i turizma
8.	Maja Raičević	Ministarstvo održivog razvoja i turizma
9.	Ivana Radoman	Ministarstvo održivog razvoja i turizma
10.	Marko Mirović	Ministarstvo održivog razvoja i turizma
11.	Goran Trajkov	Direkcija za radijacionu sigurnost Sjeverne Makedonije
12.	Biljana Georgievska Dimitrievski	Direkcija za radijacionu sigurnost Sjeverne Makedonije
13.	Irma Čoralić	Državna regulatorna agencija za radijacionu i nuklearnu sigurnost Bosne i Hercegovine
14.	Maida Isović	Državna regulatorna agencija za radijacionu i nuklearnu sigurnost Bosne i Hercegovine
15.	Slavko Radonjić	Agencija za zaštitu prirode i životne sredine
16.	Zoran Ivanović	Agencija za zaštitu prirode i životne sredine
17.	Vesna Burić	Ministarstvo unutrašnjih poslova
18.	Andrej Orlandić	Komisija za evropske integracije

19.	Ljiljana Đerković	Ministarstvo odbrane
20.	Rade Ćurčić	Ministarstvo odbrane
21.	Nemanja Katnić	Ministarstvo finansija
22.	Marina Janković	Uprava za inspekcijske poslove
23.	Jelena Nikčević	Uprava za inspekcijske poslove
24.	Bogdan Drobnjak	Uprava za inspekcijske poslove
25.	Marko Nikčević	Uprava policije Crne Gore
26.	Lidija Vukčević	Uprava carina Crne Gore
27.	Igor Burić	Agencija za nacionalnu bezbjednost
28.	Lazarela Kalezić	Zajednica opština Crne Gore
29.	Sonja Ivanović	Klinički centar Crne Gore
30.	Nikola Svrkota	D.O.O. „Centar za ekotoksikološka ispitivanja“
31.	Slavoljub Stijepović	Univerzitet Crne Gore
32.	Marica Sarić	Institut za crnu metalurgiju A.D. Nikšić
33.	Filip Lazović	Unija poslodavaca Crne Gore
34.	Aleksandar Perović	Ekološki pokret “OZON”
35.	Milija Čabarkapa	Nevladina organizacija “Green Home”
36.	Uroš Zeković	PORTAPERTA
37.	Predstavnici medija	– RTCG, – TV VIJESTI – POBJEDA – DAN – PINK M COMPANY – TV PRVA – ND „VIJESTI“ – DNEVNE NOVINE

Učesnici okruglog stola o Nacrtu zakona o zaštiti od jonizujućeg zračenja, radijacionoj i nuklearnoj sigurnosti i bezbjednosti, organizovan u saradnji sa Privrednom komorom Crne Gore, 25. april 2019. godine

	Ime i prezime	Institucija/organizacija
1.	Danilo Gvozdenović	Privredna komora Crne Gore
2.	Ivana Vojinović	Ministarstvo održivog razvoja i turizma
3.	Milena Rmuš	Privredna komora Crne Gore
4.	Tamara Đurović	Ministarstvo održivog razvoja i turizma
5.	Nataša Bjelica	Ministarstvo održivog razvoja i turizma
6.	Slavica Braunović	Ministarstvo održivog razvoja i turizma
7.	Maja Raičević	Ministarstvo održivog razvoja i turizma
8.	Gojčilo Obradović	VIK Budva
9.	Tomilsav Anđelić	D.O.O. „Centar za ekotoksikološka ispitivanja“
10.	Nikola Svrkota	D.O.O. „Centar za ekotoksikološka ispitivanja“
11.	Mladen Lučić	D.O.O. „Komunalno Kotor“
12.	Stefan Šofranac	ETG grupa
13.	Saša Ruković	ETG grupa
14.	Mladen Mirković	Institut za crnu metalurgiju A.D. Nikšić

15.	Marica Sarić	Institut za crnu metalurgiju A.D. Nikšić
16.	Miljana Lakić	Ramel Nikšić
17.	Irfan Ramčilović	Čelebić D.O.O
18.	Jovana Vušković	Čelebić D.O.O
19.	Marina Medojević	Kombinat aluminijuma Podgorica
20.	Željko Madžgalj	Centar za speleologiju i zaštitu krša
21.	Admir Čengić	MEK
22.	Safet Luković	VIK Kotor
23.	Siniša Jevrić	WEG Kolektor
24.	Ksenija Novičević	Božja voda D.O.O.
25.	Nadežda Špeleva	Božja voda D.O.O.
26.	Predstavnici medija	

Učesnici Javne tribine o nacrtu Zakona o zaštiti od jonizujućeg zračenja, radijacionoj i nuklearnoj sigurnosti i bezbjednosti u Ministarstvu održivog razvoja i turizma, 6. maja 2019. godine

	Ime i prezime	Institucija/organizacija
1.	Ivana Vojinović	Ministarstvo održivog razvoja i turizma
2.	Tamara Đurović	Ministarstvo održivog razvoja i turizma
3.	Nataša Bjelica	Ministarstvo održivog razvoja i turizma
4.	Slavica Braunović	Ministarstvo održivog razvoja i turizma
5.	Maja Raičević	Ministarstvo održivog razvoja i turizma
6.	Sonja Ivanović	Klinički centar Crne Gore
7.	Nikola Svrkota	D.O.O., „Centar za ekotoksikološka ispitivanja“
8.	Nebojša Đilas	Agencija za zaštitu prirode i životne sredine
9.	Zoran Ivanović	Agencija za zaštitu prirode i životne sredine
10.	Vesna Bigović	Uprava za inspekcijske poslove
11.	Mladen Mirković	Institut za crnu metalurgiju A.D. Nikšić
12.	Nevenka Antović	Prirodno-matematički fakultet
13.	Predstavnici medija	